19 MART 1941
Çarşamba
3 üncü Yıl - No. 1030

Yeni Sabah

GÜNLÜK SİYASİ HALK GAZETESİ

İDARE YERİ
Nuruosmaniye, No. 84 İstanbul
Telgraf: YENİ SABAH İstanbul
TELEFON: 20705
Her yerde 5 Kuruş

Yunan müdafaası

Her ne olursa olsun, bir Alman hücumu karşısında Yunanistanın aynı kahraman ruh ile çarpışacağında, İngilterenin şu dakikada kabil olan âzami yardımı göstereceğinde şüphe yoktur.

Yazan: Hüseyin Cahit YALÇIN

Yunanlılar için bir taraftan Arnavutlukta düşmanı tard hareketine devam ederken diğer taraftan Bulgaristan tarikiyle hücuma geçecek gibi görünen Almanlara karşı bir müdafaa harbine girişmek mecburiyeti hemen hemen muhakkak bulunuyor. Yunan milletinin tehdid ve tehlikenin büyük veya küçüklüğünü hiç düşünmeden istiklâl ve hürriyetini korumak vazifesini ifa edeceği şüphesizdir. Mesele İngilterenin Yunanistana ne derecede kadar yardım edebileceğidir. Eğer İngilizler Selânikte yani Makedonyada kuvvetli bir cephe tesisine muvaffak olurlar, Almanların aşağı sarkmalarına ve Ege denizine inmelerine meydan vermezlerse, Balkan Yarımadasında Almanlar pek hoşlanılamıyacak bir vaziyete düşmüş sayılabilirler. Çünkü hücumları tarda muvaffak olan bir Yunan ve İngiliz cephesinin iki cenahı Türk ve Yugoslav topraklarına istinat edecektir. Buralardan Almanların bir çevirme hareketi yapmaları tasavvur edilemez. Kuvvetli bir İngiliz sefer heyetinin Balkanlarda mevcudiyeti Yugoslavyaya hiç olmazsa bitaraf kalmak ve mecbur edilirse topraklarını müdafaa etmek cesaretini verebilir. Türkiyenin de üzerine düşen vazifeyi ifada kusur etmiyeceğine İngiliz ve Yunan müttefiklerimiz emindirler.

Demek oluyor ki Şark üzerine Alman akınını durdurmanın en müessir çaresi Balkanlarda kuvvetli bir İngiliz ordusunun mevki almasıdır. Bu acaba çok geç kalmış bir hareket mi addedilmek lâzım? Yoksa bazı teknik ve askerî sebepler dolayısiyle bugün için imkânsız bir teşebbüs müdür? Burasını yakın günlerde anlıyacağız. Çünkü Almanların Bulgaristandaki dinlenme, toplanma ve hücuma geçme hazırlıklarını azamî sür'atle bitirmeğe çalışacakları tabiî - dir.

Düşünüldüğü zaman, İngilizlerin Ege sahillerini Alman istilâsına kapamaları Akdenizdeki vaziyetleri için o kadar faydalı görünüyor ki bunu temin hususunda azamî gayreti sarfedeceklerinde şüphe edilemez. Cenubî Afrika Birliği Başvekili General Smut'un Kahirede Mr. Eden ve General Dill ile yaptığı mülâkat hakkında verdiği malûmat zihinlerde ister istemez melhûz bir Makedonya hareketleri ile irtibat peyda ediyor. Habeşistan seferinin ikmali ve İtalyanların Şarkî Afrikadan tardı için isticale lüzum görülmesi ancak oradaki kuvvetlerden başka yerde istifade maksadına mebni olabilir. Libyanın zaptından ve oradaki yüz elli bin kişilik İtalyan ordusunun imhasından sonra, Trablusgarp üzerine yapılabilecek ilerleme hareketinin durmasında ordunun dinlenme ihtiyacından ve mevsimin sıcaklaşmasından ziyade Balkanlardaki Mihver faaliyetinin müessir olduğuna ihtimal verebiliriz. İngiliz gazetelerinin bazı neşriyatı ve Yunanistana bir Alman hücumu ihtimali karşısında azamî yardımın yapılacağı hakkındaki mesul İngiliz ricalinin beyanatı her halde İngiliz ordusu tarafından bazı faaliyetlere şahit olacağımızı anlatıyor.

Makedonya cephesine yerleşecek İngiliz hava kuvvetleri için artık Rumanya, Bulgaristan ve Tuna yolları açılmıştır. Sofyadaki İngiliz sefiri Mr. Rendell Bulgaristanı terketmiş ve Bulgarların yaptıkları hareketlerden pişman olacaklarına dair resmî İngiliz ihtarının bir hakikate tercüman olduğunu ispat etmek sırası gelmiştir. Bundan başka, Britanyanın en salâhiyetli ağızları Bulgaristanda Almanların rahat rahat tahşidat yapmalarına meydan verilmiyeceğini de ilân etmişti. Bu tahşidatın bugün rahat rahat vukua geldiği aşikârdır.

Her ne olursa olsun, bir Alman hücumu karşısında Yunanistanın ayni kahraman ruh ile çarpışacağında, İngilterenin şu dakikada kabil olan azamî yardımı göstereceğinde şüphe yoktur.

Şimdiden kestirilemiyen nokta Alman istilâsına ne tarzda ve nerede mukabele edileceği keyfiyetidir. Balkanların umumî surette menfaatleri bakımından bu müdafaa seddi Almanları sahilden ne kadar uzak tutarsa o kadar muvafık olur ve başka ihtilâtlara meydan vermez. Böyle olunca da Almanların çıkmaz bir sokağa saplanmış bir halde Balkanlarda kalmaları kendileri için faydadan ziyade mazarrat verir. Çünkü askerî sahadaki zorluk ve imkânsızlık onların diplomasi silâhlarının da zayıf kalbliler üzerindeki tesirini ehemmiyetsiz hale sokacaktır.

Hüseyin Cahit YALÇIN

Mihverin tehdidile sarsılmıyan Belgrad

Son ve katî kararını vermiş bulunuyor: müdafaa

Dün akşamki Radyo gazetesinin verdiği malûmata göre Balkanlar vaziyetinde en calibi dikkat olan nokta: Bütün yapılan Alman tazyik ve tehditlerine rağmen Yugoslavyanın sarsılmayışıdır. Her ne pahasına olursa olsun her türlü teklifleri kat'î surette reddeden ve her şeye rağmen bitaraflığını muhafaza eylemekte ısrar eden Yugoslavya, diğer taraftan bir tecavüz vukuu ihtimaline karşı da son derecede dikkat ve ihtiyat ile hazırlanmış bulunmaktadır.

Bütün bunların gösterdiği ne-

(Sonu sayfa 5 sütun 6 da)

Yunanlılar Tepedelene taarruza geçti

Majeste kral orduya bir beyanname neşretti

Ankara Radyo Gazetesi

İtalyanların 7 gün devam eden ve her seferinde de büyük zayiat ile hezimete uğrıyan hücumlarından sonra Yunan erkânı harbiyesi mukabil bir taarruza geçmiş bulunmaktadır. Bu taarruz istikameti Tepedelenedir.

Yunan ordusunun son muvaffakiyetlerinden dolayı ne kadar maneviyatları sağlam ve askerî disiplin ve harpçilik faikiyetleri ne kadar artmış bulunuyorsa İtalyan ordusunda ise vaziyet tamamen bunun aksidir.

Sa Majeste Kral ordusuna bir beyanname neşrederek muvaffakiyetlerinden dolayı onları tebrik etmiş ve yeni zaferler

(Sonu sayfa 5 sütun 4 de)

Amerika

İngiltereye 22 bombardıman tayyaresi daha gönderiyor

Vaşington, 18 (a.a.) — Amerika hava kolordusu mensuplarının bildirdiğine göre 22 bombardıman tayyaresi İngiliz hava kuvvetlerine iltihak etmek üzere, Daytona hareket etmiş -

(Sonu sayfa 5 sütun 6 da)

İtalyanlar Nihayet mağlûbiyetlerini itiraf ediyorlar

Berberada uğradıkları hezimetin tebliğini neşrettiler

Roma, 18 (a.a.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 248 numaralı tebliği:

Şarkî Afrikada Keren mıntakasında muharebe şiddetle de-

(Sonu sayfa 5 sütun 5 de)

Bulgaristanda Kanlı bir hâdise

Bir Alman Binbaşısı bir Bulgar gencini öldürdü

Gencin babası da binbaşıyı katlettiğinden evinin kapısı önünde asıldı

Ankara Radyo Gazetesi

Sofyadan gelen haberlere göre, Alman işgalinden ve Bulgar hükûmetinin Almanlarla yaptığı anlaşmadan müteveffer pek memnun görünmemekte ve her yerde bu hareketi tenkit eder mahiyette sözler söylemektedirler.

Bunun pek feci bir tezahürü olarak Sofyada dikkate

(Sonu sayfa 5 sütun 2 de)

Üç Alman deniz altısı batırıldı

Çhörchill

Dün söylediği nutukta Amerikan elçisine bu haberi müjdeledi

Londra, 18 (a.a.) — Reuter: İngiliz Başvekili B. Churchill, bugün deniz aşırı memleketlerde yaşıyan Amerikalıların "Pilgrims,, cemiyetinin B. Winant şerefine verdiği öğle ziyafetinde bir nutuk söylemiş ve Amerika büyük elçisine hitap ederek demiştir ki:

Hükûmetimizin ve milletimizin de derin bir surette alâkadar olduğu büyük bir meydan muharebesinin, bütün genişliği ve bütün şiddetile inkişaf ettiği bir anda, size buraya hoş geldiniz deriz, B. Winant. Atlantik Meydan muharebesini, kat'î surette kazanmamız lâzımdır. Bu muharebe Amerika birleşik devletleri hükûmetinin ve milletinin ilân edilen siyasetlerinin

(Sonu sayfa 5 sütun 3 de)

ANKARA HABERLERİ

Millet Meclisinde

Yeni yıl bütçe müzakerelerine başlanıyor

Müzakerelere Başvekilin nutku ile başlanacak ve Maliye vekilimiz de meclise izahat verecek

Ankara, 18 (Hususi muhabirimizden telefonla, saat 2 de) — Bugün yaptığım tahkikata göre Büyük Millet Meclisi bugünlerde 1941 mali yılı bütçe müzakerelerine başlıyacaktır. Dünya ahvalinin büyük sarsıntılar geçirdiği bu zamanda bizim bütçemizde de bazı değişiklikler yapılması ve zamanın icaplarına uygun mühim kararlar alınması beklenmektedir. Ezcümle gümrük, posta ve telgraf ücretleri, inhisar maddeleri fiyatları bugünkü hayat şartlarımıza müvazi bir hale getirilecektir.

Çok mühim esasları ihtiva edecek olan bu seneki bütçenin müzakerelerine Başvekilimiz Doktor Refik Saydamın etraflı bir nutkuyla başlanacağı tahmin olunmaktadır. Ayrıca Maliye Vekilimiz de vergi esasları hakkında icap ettikçe geniş malûmat verecektir.

Diğer taraftan yarın saat on beşte toplanacak olan Büyük Millet Meclisinin ruznamesinde devlet sanayi ve maadin işlerinin kredi muamelelerini yapmakla mükellef olarak bir Sümerbank kurulması ve sermayesinin tamamı devlet tarafından verilmek suretiyle kurulan iktısadi teşekküllerin teşkilâtiyle idare ve murakabeleri hakkındaki kanunun bazı maddelerinin tadiline ve mezkûr kanuna bazı hükümler ilâvesine dair kanun lâyihalarının geri alınması için Başvekâletten gelen tezkere vardır. *(Diğer Ankara telgrafları 5 inci sayfamızdadır)*

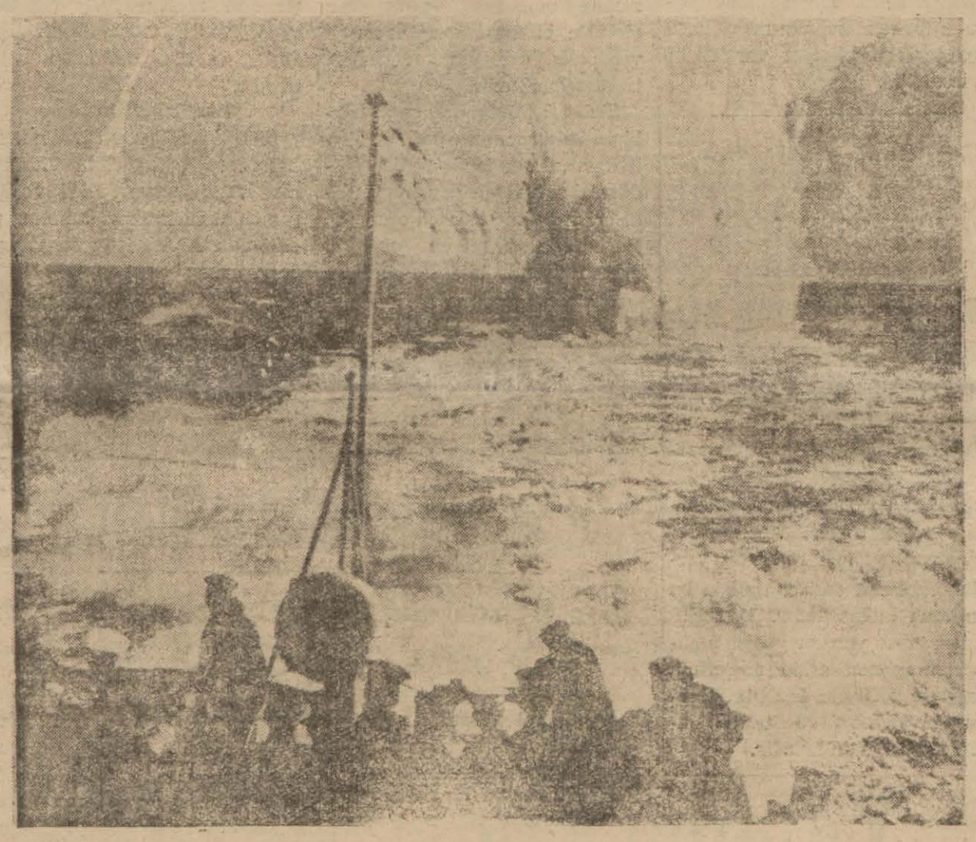

Taarruza uğradığı bir tahtelbahiri batırmak için bir İngiliz gemisinden atılan denizaltı bombasının infilâkını gösteren resim

Korsan Bir Alman denizaltısı Atlantikte

Maksat İngiltereye yapılacak yardımlara karşı faaliyette bulunmakmış

Vaşington, 18 (a.a.) — Öğrenildiğine göre bir Alman denizaltısının Atlantikte Amerikan sahilleri civarında faaliyette bulunmak üzere Atlantiki geçmekte olduğu Amerika hükûmetine ihbar edilmiştir. Deniz altının bu seyahatinde hakikî maksadının ne olduğu henüz bilinmemekle beraber İngiliz gemilerine veya İngiltereye Amerikan malzemesi götürecek vapurlara karşı faaliyette bulunacağı tahmin edilmektedir.

(Sonu sayfa 5 sütun 7 de)

DİKKAT!
İSTANBULDA
BİR ÖLÜ
ARANIYOR!
Bütün İstanbulu alâkalandıran bu garip ve esrarengiz hâdise
PEK YAKINDA
"YENİ SABAH,, da tefrika olunuyor!

HARP VAZİYETİ

Berbera'nın işgali üzerine

YAZAN:
Emekli General
Kemal Koçer

Doğu Afrikada:

Deniz ve hava filoları tarafından himaye edilen bir kuvvet, ufak bir müsademeden sonra, İngiliz Somalisinin merkezi olan Berbera'ya çıkarılmıştır. Bu teşebbüsten istihdaf edilen gaye şudur:

a) Şebeli ırmağı boyunca Harar istikametinde Habeşistan içerilerine dalan kuvvetlerle iş ortaklığı etmek üzere

(Sonu sayfa 5 sütun 1 de)

Japon Hariciye nazırının seyahatı

Moskova, 18 (a.a.) — Japon hariciye nazırı B. Matsuoka dün Dotpor civarından Mançuko ile Sovyet Rusya hududunu geçmiştir. Sovyet hükûmeti Berline giden Japon hariciye nazırı emrine bir vagon tahsis etmiştir.

Kızılayda 45 bin liralık bir ihtilâs

P. M. Gurupunun dünkü toplantısında Sihhiye vekili izahat verdi

Ankara, 18 (a.a.) — C. H. P. Meclis grupu umumî heyeti bugün 18 - 3 - 1941 salı günü saat 15 de reis vekili Seyhan mebusu Hilmi Uranın reisliğinde toplandı.

Ruznamede Konya mebbusu Dr. Osman Şevki Uludağ tarafından verilip Kızılay Cemiyeti merkez veznesinde meydana çıkarılan suiistimal etrafında mü-

(Sonu sayfa 5 sütun 7 de)

Ticaret Vekâleti Lüks Kaşar (!) kabul etmiyor

Vekâlet, Fiyat Mürakabe Komisyonunun bu kararı hakkında tafsilât istedi

Peynir Kralı Yorgi Kondopulos ihtikâr suçile Adliyeye teslim olunacak

Bir müddet evvel, Fiyat mürakabe komisyonu, bazı peynircilerin lüks peynir (!) sattıklarını ileri sürerek istedikleri lüks kararını tetkik etmiş ve talebi tasvip eylemişti.

Haber aldığımıza göre Ticaret Vekâleti alâkadarlara gönderdiği bir tezkere ile lüks peynir işinin tafsilâtını istemiştir. Vekâletin, lüks peynir kararını tasvip etmediği anlaşılmaktadır. İstenen izahat vekâlete, sür'atle bildirilecektir.

Eski Kaşar Peynirlerinin kilosu 75 kuruş

Diğer taraftan, evvelki gün eski kaşar peynirlerinin kilosu-

(Sonu sayfa 5 sütun 7 de)

SABAHTAN SABAHA

Bir italyan gazetesine göre ...

İki üç hafta oluyor. Popolo d'İtalya ismindeki İtalyan gazetesi şöyle yazıyordu:

Afrikada fena habere alışmalı!

Adisabahaya üç taraftan hücum eden İngilizlerin taarruz istikametlerini gösterir harita

"Habeşistan her taraftan hücuma uğramıştır. İleride çok

(Sonu sayfa 4 sütun 4 de)

Müsabakamız:

— 22 —

MÜSABAKANIN ŞEKLİ

Bu parçayı kesip saklayınız. Son parça neşredildikten sonra bu parçalar bir araya getirilmek suretiyle meydana çıkacak resmi, vazıh adresinizle birlikte idaremize göndermek bahar müsabakamıza iştirak için kâfi gelecektir.

"18" Ay İtalyan işgali altında

Antalya ve havalisinden notlar

Yazan: *Dâniş Remzi Korok*

Mutasarrıf Firuzanın firarı - Yeni mutasarrıf vekili - Kaya pınarında eşkıyalar - İtalyan kiliselerine suikast - Konserve kutusu bombası

— 8 —

Maksadı bu âsayişsizliği derhal protesto etmek ve hükûmetine bildirmekle tehdit eylemektir. Fakat işte şurası şayanı hayrettir ki: Mutasarrıf bey bir İtalyan gemisine kaçmış ve onunla da Rodosa iltica eylemiştir.

Tabiî ortalık biribirine karışıyor, memleketin başındaki en büyük mülkiye âmiri, idarî baş kaçmıştır. Bütün bu mutasarrıflık başı boş kalmış vaziyettedir. Alâkadarlar derhal İstanbula malûmat veriyorlar. Onun yerine vekâleten mutasarrıflık etmek üzere liva muhasebecisi Talât iş başına geçiriliyor, ondan sonra da vaziyet bütün bütün Marki Farantinin istediği yola girmiş bulunuyor.

Çünkü konsolos Kayapınardaki eşkıya soygunu hâdisesini dallandırıp budaklandırarak muhriplerdeki telsiz vasıtasile derhal Romaya ve Bahri Sefit adaları kumandanlığına rapor etmekle beraber Antalya mutasarrıfının Rodos adasına iltica maksadile Antalyadan kaçtığını, memleket içinde pek büyük hâdiseler çıkmasının hemen bir saat ve dakike meselesi olduğunu, bunun için süratle işgal harekâtına ve ihraç ameliyesine başlamanın tam sırası geldiğini bildiriyordu.

Marki Faranti bunları becerdikten sonra; ikinci bir hâdiseyi hazırlamakta gecikmiyor, kendisinin hükûmetine verdiği raporun isabetini isbat için mürettep bir vak'anın hudusünü de ihmal etmiyordu. Bunun için körfezde bulunan torpidolardan birinden tedarik ettiği "zararsız bir boma" yı filika ile martın yirmi yedinci günü ortalık karardıktan sonra sahile getirtiyor. Yine kendi mutemedlerinden 2 kişi bu bomayı alarak şehre girip İtalyan kilisesinin önünde yolun ortasında gömdürüyor.

Sabaha karşı da her türlü tedarik yapıldıktan sonra infilâk hâdisesine intizaren herkes yerli yerine çekiliyor.

Ancak konsolosun bu ustaca tedbiri bir bakımdan lüzumsuz gibi görülür. Çünkü ortalık ağarırken ve Akdenizin mavi, berrak suları üzerinde günün ışıkları oynaşmağa başladığı 28 mart 335 sabahı ufukta bir çok kara dumanların gittikçe yaklaştığı görülüyor. Bu gelen geçen defaki gibi değil, büyük, kesif bir duman karaltısıdır. Ve nitekim yaklaşınca bunun büyük İtalyan donanmasından ayrılan Cezairi Bahrisefit filosu olduğu anlaşılıyor. Miralay Cano Aleksandro kumandasında bulunan filo nihayet körfeze giriyor ve demirliyor. Fakat asker ihracına falan yanaşmıyor.

Filoyu görür görmez sözlerinin müessir olduğunu gören ve dinlendiğinden memnun olan Marki Faranti derhal bir işgal hareketi de beklerken bunun yapılmamasından son derece üzülüyor. İşte o zaman bomba tertibi çok işine yarıyor. Bu suretle filo komutanının işgal emri vermemesi emrivakiler karşısında kalmasını zarurî buluyor. Adamlarını arayıp da emirler vermesine meydan kalmadan kiliseye caddesinde bir bomba patladığı, İtalyan rahibeleriyle rahiplerinin büyük bir tehlike atlattıkları etrafındaki havadis şehri baştan başa dolaşıyor.

Farantinin hareketine meydan kalmadan kendi kendine oluveren infilâk konsolos tarafından derhal protesto ediliyor..

Erkek ve kadın İtalyan rahiplerinin kiliseleri arasında atılan bir bombanın İtalyan din adamlarına ve kilisesine karşı bir suikast ve hakâret olduğu, bunun da ancak dahilde bir takım anarşist, komiteci insanlar tarafından yapılmış olduğunu, memleketteki asayişsizliğin arttığını derhal filo komutanına bildirmekle beraber mutassarıf ve kâili Talâtı da bu yoldaki sözleri ile İtalyan hükûmeti namına protestoda bulunur ve hattâ:

— Bu işte önayak olduklarını bilmekte olduğum Antalya gazetesi sahibi Emin efendi ile tüccardan Zeki efendiyi bize teslim etmenizi ve kendilerinin tarafımızdan cezalandırılmalarını talep ediyorum.

Gibi bir de hâkimane ve mücbirane bir eda ile iki Türk mümevverinin İtalyan konsolosluğuna teslimini ve memleketten sürülmelerini istiyor.

Şayanı dikkatir ki tam bu sırada, yani bomba infilâkını müteakip; şehrin hem sapa bir yerinde ve hem de pek geniş olan tüccar Zeki beyin evinde toplanmış bulunan Emin bey ve rüfakası da hâdise etrafında müzakere halinde bulunuyorlar. Aralarında şöyle bir muhavere geçmektedir:

— Bu sabah İtalyan filosu geldi. Fakat ihraç hareketi yapmadılar.

— Fakat şimdi yaparlar.

— Neden?

— Dünkü soygun vak'asından sonra bugünkü bomba infilâki üzerine tüy dikti. Bunu işgal için iyi bir vesile telâkki edeceklerdir.

— Doğrudur.

— Fakat bunların hepsi kendi taraflarından mürettep olduğunu ispat edersek.

Bütün gözler bu sözleri söyliyen zatın yüzüne dikilmişti ve hepsi birden garip bir heyecanla ve merakla sormuşlardı:

— Nasıl?..

Bu meraklı suale cevap veren yine Emin bey oldu.

— Emin olunuz ki böyledir.

— Ya ispat ciheti?.

— İşte..

Emin bey bir müddettir elinde bir çuval sarılı olarak tuttuğu iri bir kaç teneke parçasını meydana çıkardı ve hayretle kendisini dinliyen arkadaşlarına bütün tetkik ve tahkikatının neticesini şöyle anlattı:

— Bu bir konserve tenekesidir. İtalyan gemilerinde efradın yedikleri konservelerden boşalan bir kutu.. Bunu barutla ve paçavra ile tazyik ederek ve bir az da infilâk maddesi koyarak doldurup kapatmışlar.. Fitil ile bir ucundan da ateşlenmesi için ufak bir delik bırakmışlar. Bunu yapan İtalyan torpidolarından biri, yaptıran da Marki Farantidir. Eğer bizden tertip edilen bir suikast olsa, böyle yalancı bomba koymazdık elbette.

Faranti hem bir hâdise, bir infilâk vak'ası yapmak, İtalyan anasıra karşı bir suikast tertip edildiği kanaatini yaratmak; hem de hiç bir İtalyanın burnunu kanatmak istemediği için İtalyalı kadın, erkek rahiblerin bulundukları binaların ortasına ancak böyle bir konserve kutusu bombası koyabilirdi.

İnanınız bana.. Bunun böyle olduğunu sanki Marki Faranti ile birlikte tertip etmişim gibi biliyorum ve inanıyorum.

Bütün cemiyet erkânı -ki bunların da bir çoğu ittihat ve terakki fırkasına mensuptular- Emin beyi tam bir dikkat içinde dinliyorlardı ki birdenbire içeriye haber getiren uşak:

— Mutassarıf bey geldi.

(Arkası var)

Yeni Sabah

ABONE BEDELİ

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 Krş.	2700 Krş.
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	300 »

18 Mart 1941 ÇARŞAMBA
20 Sefer 1360
6 Mart 1356
Gün 78, Ay 3, yıl: 941 - Kasım 132

Güneş	Öğle	İkindi	
11.48	6.03	9.27	Ezanî
6.07	12.22	15.46	Vasatî
Akşam	Yatsı	İmsak	
12.00	1.31	10.03	Ezanî
18.18	19.49	4.28	Vasatî

DİKKAT

«Yeni Sabah» a gönderilen yazılar ve evrak neşredilsin edilmesin iade olunmaz ve bunların kaybolmasından dolayı hiç bir mesuliyet kabul edilmez.

ŞEHİR HABERLERİ

Fiyat Mürakabe bürosu

Teşkilâtı tevsi olunuyor

Ticaret Vekâleti, fiyat mürakabe bürosunun tevsiine karar vermiştir. Büroda halen 22 memur çalışmaktadır. Bunların mühim bir kısmı da dahili büro işlerinde çalıştığından ancak 10 memur, ihtikâr takiplerinde kullanılmaktadır. Bu memurların, âdet azlığı dolayısiyle gittikçe piyasada tanındıkları sabit olmaktadır. Halbuki, cürmümeşhude çıkacak memurların tanınmaması şarttır.

Fiyat mürakabe bürosu memurlarının bir hususiyeti de ekserisinin genç oluşudur. Piyasayı tanımamış, başka bir tabirle tacirlerle yüz göz olmamış bu memurların herhangi bir fenalığa âlet olacaklarına ihtimal verilmemektedir.

Mürakabe bürosu, bazı kimselerin kendilerine mürakabe memuru süsü vererek dolandırıcılığa kalkıştıklarını haber almıştır. Büro, bunun önüne geçmek üzere memurlarına vilâyetçe tasdikli hüviyet varakaları vermiştir.

Asker ailelerine yapılan yardım

Her ay yetmiş bin lira tevzi olunuyor

Muhtelif kazalarda, asker ailelerine yapılan yardımlara devam olunmaktadır. Bu kazalar her ay asker ailelerine 70 bin liralık yardım tahsisatı tevzi etmektedirler. Asker ailelerine yardım için toplanan yardım tahsisatı da her ay için bu miktarı bulmaktadır. Muhtelif kazalarda yardım gören muhtaç muavenet asker ailelerinin miktarı 5000 den fazladır. Bunlardan yalnız 2700 tanesi Fatih kazası dahilindedir.

Şirketihayriye heyeti umumiyesi

Dün toplanarak heyeti idare raporunu tasvip etti

Şirketi Hayriyenin 1940 senesi yıllık umumî heyet toplantısı dün öğleden sonra şirketin merkez binasında yapılmıştır. Dün, şirketin ayni zamanda fevkalâde toplantısını da yapması mukarrerdi. Fakat hissedarların hepsinin toplantıya gelmemesi yüzünden fevkalâde heyeti umumiye içtimaı 15 gün sonraya talik olunmuştur.

Dünkü toplantıya idare meclisi reisi Necmeddin Kocataş riyaset etmiş ve Ticaret Vekâleti namına mıntaka ticaret müdürlüğünden İhsan Faik ve Maliye Vekâleti namına da Ankara borsası kambiyo müdürü Hasan hazır bulunmuştur.

Meclisi İdare Raporu

İçtimada okunan meclisi idare raporunda seksen küsur senelik temiz bir maziye malik bulunan ve millî mahiyetini her zaman muhafaza etmiş olan şirketin bilhassa son senelerde vasıl olduğu tekâmül merhalesi kaydedilmektedir.

Şirket, büyük Avrupa harbinin zuhurundan evvel tedbirli davranarak hariçten ithal edilmesi zarurî görülen bazı maddeleri vaktinde tedarik etmiştir. Bu suretle şirket en müşkül şartlar altında bile âmme hizmetini sekteye uğratmamış ve vazifesini memnuniyete şayan bir şekilde başarmıştır.

Kömür navlunlarının hali hazır icabı, harpten evvelki fiyatlara nazaran bir hayli yükselmiş olmasına rağmen, şirken Erol vapurunun bu sene gösterdiği fevkalâde gayret sayesinde kömür işini de halletmiştir. Filvaki bu vapur bir senede 14 sefer yapmak suretiyle idareye 55.134 lira kâr temin etmiştir.

Bir senelik varidat ve mesarifat

Şirket vapurları bir sene zarfında 10.886.908 yolcu taşımış-979.311 lira hasılat temin etmiştir. Şirketin bu sene taşıdığı yolcu adedi geçen seneye nazaran biraz azdır. Bunun sebebi bazı iskelelerin zarurî sebeplerle yolcudan mahrum kalmasıdır. Ayrıca benzin tahdidatı araba vapurlarının varidatını bir miktar tenkis etmiştir. Buna rağmen şirketin bu seneki varidatı 939 senesi varidatından 52568 lira fazlasiyle 1.167.909 lirayı bulmuştur.

Yeni meclisi idare

Müddetleri hitam bulan meclisi idare âzalıklarına Mahmut Nedim Ayvar, Nuri ve Reşat Gökkan intihap olunmuş ve eski mürakipler ipka olunmuştur.

Münakalât Vekili tetkiklerine dün de devam etti

Türk bandıralı sefinelerin seferlerini tanzim eden kararnameye ait hazırlıklar tamamlandı

Münakalât Vekili Cevdet Kerim İncedayı, dün de tetkikleri ne devam etmiştir. Vekil, dün Denizyollarında meşgul olmuş, müteakiben Mıntaka Liman Reisliğine gelerek bilhassa tek elden idare edilecek şileplerin vaziyeti etrafında tetkiklerde bulunmuştur.

Haber aldığımıza göre kara sularımız dahilinde işleyecek Türk bandıralı sefinelerin seferlerini tanzim etmek üzere hazırlanan kararnamenin tatbikatına ait hazırlıklar ikmal edilmiş bulunmaktadır. Kararname, bu ayın sonlarına doğru mer'iyet mevkiine girecektir. Kararname mucibince gemilerin seyrüseferlerini tanzim edecek komisyonun İstanbulda teşekkül etmesi lâzımdır. Komisyon âzasından Ayet Altuğ ile Muhsin şehrimize gelerek alâkadarlarla temasa geçmişlerdir.

Yalancı şahit

Hem kendisi, hem de getiren muhtekir ustası tevkif edildiler

Mürakabe komisyonunun yaptığı cürmü meşhutlardan bir tanesi dün ikinci asliye cezaya geldi ve muhakemesine başlandı. Mürakabe komisyonunun mahkemeye vermiş olmasından dolayı bir ihtikâr cürmü meşhudu olduğu meydanda bulunan bu suç mahiyeti ve yapılan dalavereler itibarile çok enteresandı.

Okuyucularımıza göstermek maksadile bu muhtekir tiplerini şurada kısaca tanıtıyoruz:

Pangaltı ve Beyoğlu bakkaliye mağazalarında peynir kontrolüne çıkan memurlar; evvelki gün Maçkada bakkal Ziyanın dükkânına gitmişler ve iki tanesi içeriye girerek tezgâhta bulunan Yaniden "iyi kaşar bulunup bulunmadığını,, sormuşlardır. İşinin ehli olan tezgâhtar derhal:

— Hem en âlâsı var.. Fakat 100 kuruştur.

Demiş.

— Tart yarım kilo.

Denilince kesmiş, tartmış, sarmış ve gişeye gidildiği sırada:

— Elli kuruş al usta. Yarım kilo kaşar.

Diye seslenen çırağının dediği gibi kendisine uzatılan liranın karşılığı olarak elli kuruşu vermiştir.

Fakat tam bu sırada bunların memur olduklarını nasılsa hissetmiş..

— Aman beyim bir yanlışlık oldu. Peynir 80 kuruştur. 40 kuruş alacaktım. Buyurun 10 kuruş daha.

Falan diyerek bir 10 kuruşluk uzatmış ise de iş işten geçmiştir. Zabıt tutulmuş ve iş mahkemeye düşmüştür.

Bakkal Ziya dünkü duruşmada suçlu idi. Tezkâhtar Yani ile çıkar Mustafa ise onun müdafaa şahitleri olarak bulunuyorlardı. Fakat bunlar diğer şahitlerin ve âmme şahitlerinin ifadelerine o kadar aykırı bir şekilde beyanatta bulunmuşlardır ki mahkeme derhal bunlardan tezgâhtar Yaninin tevkifine karar vermiştir. Çırak ise yaşı küçük olduğundan yakayı kurtarmıştır.

Bakkal Ziyaya gelince:

O ihtikârı sabit görüldüğünden şimdilik tevkifine karar verilmekle beraber ayrıca da mahkemeye yalancı şahit tedarik ettiğinden ve bu suretle mahkemeyi iğfale teşebbüs eylemesinden dolayı da hakkında takibata geçilmesi karar altına alınmıştır.

Bu suretle hem ihtikâra kalkan, hem memurları görünce 90 kuruşluk peynire 100 kuruş isterken birdenbire 80 kuruşa kadar inen ve sonra da mahkemeyi kandırmak maksadile yalancı şahitlik eyliyen ve bunları tedarik eden bakkal ile tezgâhtarı tevkif edilmiş oldular. Bakalım asıl kararda yiyecekleri ceza üstesi de ne kadar olacak?.

Yol vergisi tahakkukatı

Bu sene daha muntazam yapılıyor

İstanbul belediyesi muhasebe müdürlüğü, yeni sene yol vergisi tahakkukatına şubat ayındanberi devam etmektedir.

Bundan evvelki senelerde yalnız mahalle mümessilleri tarafından yapılan tahakkukat işlerinde bu sene mahalle mümessillerile kaza belediye tahsil ve tahakkuk memurları da iştirak edeceklerdir. Bu suretle yanlış ve mükerrer tahakkukların önü alınmış olacaktır. İstanbul belediyesi yol tahakkukatı 850 bin lira kadar bir meblâğ tutmaktadır. Bunun her sene 750 bin lirası tahsil edilmektedir.

BELEDİYEDE

Şehir Meclisinin dünkü toplantısı

İstanbul Şehir Meclisi dün saat 15 de toplanarak ruznamesinde mevcut meseleleri tetkik etmiştir.

Üsküdarın ve Üsküdar meydanının imar plânları bazı küçük münakaşalardan sonra kabul edilmiştir.

Şehir Meclisi bugün saat 15-de şubat devresi içtimalarının sonuncusunu yapacaktır. Bu itibarla vali ve belediye reisi doktor Lûtfi Kırdar âzalara hitaben bazı şehir meseleleri hakkında bir nutuk verecektir.

İKTİSAD

Dünkü ihracat

Dünkü ihracatın yekûnu 412 bin liradır. Bu arada dün İsviçreye fındık, tütün, Çekoslovakyaya kayısı çekirdeği, erik ve kayısı pestili, Almanyaya tütün, iç fındık, Filistine tuzlu torik lâkerdası, Macaristana kuzu derisi satılmıştır.

Altın fiyatları

Altın fiyatları yüksekliğini muhafaza etmektedir. Dün de bir altının fiyatı 24.50 lira idi.

MAARİFTE

Lise müdürlerinin toplantısı

İstanbul maarif müdürlüğünde dün şehrimizde bulunan lise müdürleri bir toplantı yapmışlardır. Toplantıda liselerin ikinci yazılı imtihan şekilleri ve notları etrafında görüşmeler yapılmıştır.

Belediye memurları yardım cemiyeti

Belediye memurları yardım cemiyetinin yıllık kongresi 22 martta şehir meclisi salonunda yapılacaktır.

Gazetemize meccanî ilân gönderen müesseselerin nazarı dikkatine

28/5/1928 tarih ve 1324 sayılı damga kanununun 32 inci maddesine 3760 sayılı kanun ile eklenen 79 numara mucibince ancak âmme menfaatlerine hâdim cemiyetlerin davet, konferans ve toplantı ilânları damga resminden muaftır.

Bu itibarla gazetemize emri hayır müesseseleri müstesna olmak üzere meccanî ilân gönderecek bu nevi teşekküllerin ilânları 8 kuruşluk pula tâbidir. Gazetemize ilân gönderecek alâkadar makamların bu hususa nazarı dikkatlerini celbederiz.

OKUYUCU DİYOR Kİ:

Bir senedir ita emri alamayan bir mütekait

Gazetemize müracaatla yana yakıla kendi acıklı ve vahim vaziyetini anlatan mahkemei asliye kâtip namzetliğinden müteakit 7859 sicil kayıtlı Hüseyin oğlu Mevlût adında bir zat diyor ki:

"Adliye Vekâleti zat işleri müdürlüğünden namıma 28 lira mahiye tekaüt maaşı tahsis olundu ve bu nihayet divana girdi, çıktı. Bir sene evvel yapılan bu muameleden sonra hâlâ İstanbul defterdarlığına ita emri gelmediği söyleniyor.

Ben de bu uzun zamadır çoluğum, çocuğumla aç ve bîlâç sürünüyorum. Üstelik evimiz de kira.. Bu halime merhamet etmeleri için alâkadar makamların dikkat nazarlarını çekmenizi dilerim. Üç nüfuslu bir ailem var ki hepsi de benim bu paramı bekliyorlar. Halimize acıyınız ve acındırmanızı dileriz."

Yeni Sabah: Bu hususta alâkadar makamların dikkat nazarlarını çekeriz.

Muhtekir manifaturacılar

Dün hapis ve para cezasına mahkûm oldular

Sultanhamamı Fincancılar caddesi Maksudiye hanında Türksever manifatura kollektif şirketi hissedarlarından olup Finike tüccarlarından Ahmet Türkere iki buçuk top kadifeyi satmamaktan suçlu ve mevkuf Yervant Kamparosyan ile ortağı Nobar Kaynak hakkındaki tevkif kararını ve müteakip duruşmada diğer ortakları Kirkor Kamparosyanın yalan şahadetinden dolayı tevkifini yazmıştık. Dün ikinci asliye cezada yapılan duruşmada bir suç sabit görülmüş, fakat dükkânda Kirkorun bulunmaması dikkate alınarak onun beraetine ve diğerlerinin birer hafta hapisleri ile 50 şer lira ağır para cezası ödemelerine ve dükkânlarının da yedi gün müddetle kapatılmasına karar verilmiştir.

POLİSTE

Sandık altında parmakları ezilmiş

Beyoğlunda Bostanbaşı otomatik santralında çalışan 28 yaşlarında Mehmet Ergün santrala ait sandıkları istif ederken düşmüş ve parmakları ezilmiştir. Yaralı Beyoğlu hastahanesine kaldırılmıştır.

Büyükadada yangın

Büyükadada 23 Nisan caddesinde 29 numaralı ve 1200 liraya sigortalı evde oturan Marikanın odasından yangın çıkmış ve sür'atle söndürülmüştür. Yangının sebebi etrafında tahkikat yapılmaktadır.

Kasımpaşalılar Yolsuzluktan Müşteki

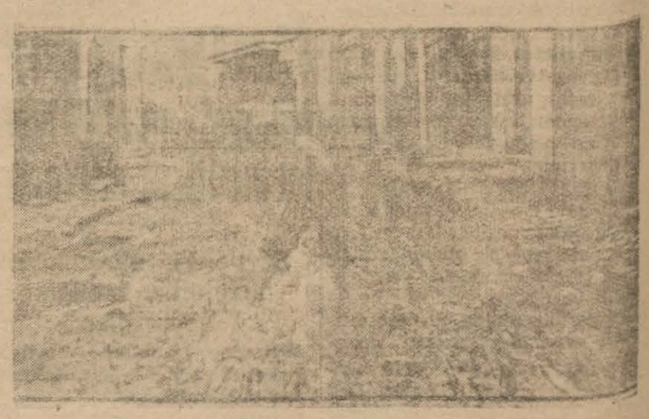

Kasımpaşanın ezeli bir derdi: Yolsuzluk..

Kasımpaşanın yolsuzluk derdi ezeli bir derttir. Filvaki Kasımpaşanın iki yolu vardır: Birincisi Zincirlikuyu camiinden başlayıp Büyük Piyale camiine kadar devam eden caddedir. İkincisi Çiviciler içinden başlayıp Şişhane yokuşunun başında nihayet bulan yoldur.

Bu yollar işçilerin sabah akşam güzergâhı olan işlek ana yollardır ve maatteessüf her ikisi de kışın su ve çamur gölcükleri içinde, yazın birer toz ve duman deryası halindedirler.

Yukarıdaki resim Çiviciler içi caddesinin perişan halini göstermektedir. Yapıcılığı ve imarcılığı ile kendini İstanbullulara sevdirmiş olan belediye reisimiz doktor Lûtfi Kırdarın ehemmiyetle dikkat nazarını çekeriz.

HATIRALARIM

Yazan: Eski Dahiliye Nazırı Reşit Rey

Kalpazanlığın men'i ve âmillerinin yakalanması için derhal tedabiri lâzime ittihaz ettik

— 18 —

İradei seniyeye mütavaatta kusur edersek cezasını görürüz, dedim.

"— Yok böyle buyurdular, infazı elzemdir.,, dedi.

İstediği kâğıdı yazdık, mat buattan da elimizi çektik. İşte bu edebî sergüzeşt de böylece bitti. Ben de biraz sonra Kudüse müteveccihen İstanbulu terkettim. (H.Nâzım

1904 senesi ağustosunun ortasında Kudüse vasıl oldum. Daha Yafada iken bir Yahudi çetesinin resmî ayarda gümüşten (kalp beşlik) darbetmek te olduğunu işittim. O zaman gümüş beşliğin hakikî kıymeti yüz para, itibarisi beş kuruş olduğuna göre ham gümüş darbedilince kıymeti tezauf etmiş oluyordu. Sürümü yoluna konulabilirse çok kârlı bir ticaretti. Kalbazanlığın men'i ve âmillerinin yakalanması için derhal tedabir ittihaz ettik. Muvasalatının üçüncü günü kalpazanlık âlât ve edevatı şehir haricindeki büyük zeytinlik altına atılmış olarak bulundu.

Bir kaç gün sonra da kaçamıyan kalbazanlar tutuldu. Amerika tebaasından olan bir tanesini tevkif etmek istiyen polis memurlarına Amerika konsolosunun muhalefet gösterdiğini işitince umuru ecnebiye müdürü vasıtasiyle bu hareketten vaz geçmesini rica ettim. Konsolos yaşlı ve arkeolojiye meraklı, zararsız bir zattı. Ertesi gün hükûmete geldi.

Amerika tebaasının Türk mahkemelerine teslim edilmelerine Amerika hükûmeti tarafından itirazedilmişti. Mesele henüz bir sureti tesviyeye iktiran edemedi. O sebeple bu adamı teslim de mazurum" dedi.

Filasıl Amerikalı olanlardan Filistine gelecekler ya dinî bir vazife ifa etmek, yahud ilmî veya edebî bir seyahat icra etmek maksadiyle hareket edenlerden ibaret olmak lâzım geleceğine göre bunların burada muhakemeleri meselesi ancak nadir bir ihtimal olabilir; bu itibarla işin tesviyesine intizarda belki filî bir güçlük görülmez. Fakat bulundukları verlerden ancak tâbiiyetlerini değiştirmek için Amerikava gidip iki ay sonra Amerika pasaportiyle burava gelen Yahudilerin hâl ve mazisi ve aralarında ne türlü adamlar bulunduğu Amerikaca da, buraca da meçhuldür. Bunların maznun oldukları cürümden dolayı mahkemelerimize teslim edilmemeleri memleketin asayişine her cihetçe sui tesir eder. Hususivle kalbazanlık siyaseten padişahın tuğrasını, yani imzasını taklit ile doğrudan doğruya hükümdarlık hakkını, iktisat noktasından da gümüş paranın tedavülünü temin eden itibarı maliyi muhil, ve memleketin dahilî ticaretine de emniyetsizliği dâidir.

Böyle bir mevzide kapitülâsyonlara ve hele onların ifratı gibi görünen kuyuda bakılmaz, dedim.

— Doğru söylüyorsunuz. Ancak bu nazariyat hakkında hükûmete ihtaratta bulunmak bence salâhiyet haricidir. Fakat bu ise ait olarak bahsettiğiniz hakkı hükümranî ile iktısadî emniyet meselesi hakikaten çok mühimdir. Reisicümhur Mister Teodor Ruzvelt ile aramızda eski bir dostluk rabıtası vardır. Ona güvenerek mütaleanızı hususî bir mektupla müşarünileyhe bildiririm. Muvafakat ederse maznunu derhal teslim ederim, cevabını verdi.

Bittabi teşekkür ettimse de birinci adımda tesadüf ettiğim bu elim maniadan çok müteessir oldum. O Yahudiden maada tutulan kalbazanlar bilmuhakeme cezalandılar. İki ay sonra Amerika konsolosu nezdime gelerek, "Mösyö Ruzveltten maalesef menfi cevap aldığını" bildirdi. Zaten Amerikalı Yahudi bundan evvel ortadan kaybolmuştu. Bu vak'adan sonra kendi tebaamıza her defa hükmü kanun tatbik edilirken ecnebilere karşı aczimizi düşünerek müteezzi olmaktan ve utanmaktan kurtulamadım.

★

Bu vâkıadan bir müddet sonra Rusya konsolosu M. Yakoblef evime gelerek bir çok dostluk teminativle beraber Rum kilisesine müteallik hususatta bana muavenet vadetti. Halbuki Rusların Kudüste Elenizm gayretiyle Yunanistana müteveccih olan Rum kilisesi haricinde, müstakil bir millî kilise vücude getirmek emelinde olduklarını öğrenmiştim. Kudüs Rum patrikhanesi bu teşebbüsü akim bırakmıya saiydi. Her halde Osmanlı tâbiiyetinde bulunan Rum patrikhanesi haricinde, ecnebilere has bir sürü imtiyazat ile, müstakil bir Rus ortodoks kilisesinin teessüsü devletin menfaatine de tevafuk edemezdi. Binaenaleyh muavenet vaadini nazikâne bertaraf ettim.

Cevabımdan pek memnun olmıyan konsolos sözü, biraz münfeilâne; Rusyadan gelen Yahudilere intikal ettirerek bunların Yafaya muvasalatlarında ellerin deki pasaportlar alınıp yerlerine muvakkat ikamet tezkereleri verilmesi usul ittihaz edilmişse de miadın hulûlünde Filistinde kalmak istiyen Yahudilere Yafa polisi tarafından bir miktar para mukabilinde pasaportlarının iade edildiğini ve imparator namına verilen pasaportların ticaret eşyası ittihazı bittabi caiz olamıyacağını beyan ile bu hale nihayet verilmesini rica etti.

Bunun üzerine icra ettiğim tahkikatta Yafa polis dairesinde mevcut pasaportların adediyle bunlardan en eskisinin tarihine göre güzeran olan müddet zarfında Filistine girmiş olmaları muhtemel bulunan Yahudilerin muhammen miktarı arasında nisbet yoktu. Binaenaleyh konsolosun hakkı vardı. Bu suiistimalin önünü almak için alınacak pasaportlarla bunlara mukabil verilecek ikamet tezkereleri her defasında ayrı defterlere günü güne kaydedilerek altının komiser tarafından imza edilmesi ve kaymakam tarafından da her ay nihayetinde bu defterlerin mürakabeye tâbi tutulması usul ittihaz edildi.

Fakat asıl mesele bu zahiren ziyaretçi Yahudilerin ellerine verilen ikamet tezkerelerinin miadı hululünde hükmünün icrası, yani ziyaretçilerin Filistinden ihracı çaresini bulmaktı. Çünkü bunların her biri ecnebi bir devlet tabiiyetini haizdi. Polisçe ihraçlarına teşebbüs edildiği zaman konsoloshanelerce müşkülât ika ediliyordu.

Bu iş için konsoloslarla görüştüm. Bunların hepsi Hicaz kıtasından maada Osmanlı memleketlerinde ecnebilere ikamet hakkı verilmiş olmasına binaen kanunî bir hüküm olmadıkça Yahudilerin ihracına muvafakat edemiyeceklerini söylediler.

— O halde pasaportların alınıp yerine muayyen müddetli bir ikamet tezkeresi verilmesi hakkında Babıâli ile sefaretler arasındaki itilâfın manâsı nedir? dedim.

— Bu karar Rusyadan toplanıp gelen muhacirlere hastır. Bizim tebaamıza taallûk etmez.

Dediler. Rusya konsolosu da:

— Rusyadan muhaceret suretiyle çıkanlar için böyle bir karar vardır. Fakat alelade gelenler muhacir değil, ziyaretçidir. Ziyaretçilerden ikametini temdid etmek istiyenlere muhalefet edilemez. Cevabını verdi.

Bunun üzerine Dahiliye Nezaretine vakii hikâye eyliyerek bu kararın ya filen icrası hususunun sefaretlere kabul ettirilmesi, yahut Filistinde Yahudilerin yerleşmemesine başka bir çare bulunması lüzumunu uzun uzadıya anlattım. Nezaretten bir cevap almak müyesser olmadı.

★

Kudüste, sair yerlerdeki hükûmet vezaifinden başka, emakini mukaddes gailesi de vardı. Bu gailenin doğrudan doğruya âmilleri muhtelif mezhepler rüesayı ruhaniyesi, ikinci derede alâkadarları da konsoloslardı.

Malumdur ki hıristiyan mezahibi muhtelifesi evvelâ Katolik, ortodoks ve protestan namiyle üç büyük kısımdan mürekkeptir. Bunlardan her birinin müteaddid şubeleri de vardır. Umumiyetle protestanların Kudüsteki emakini mukaddese ile alâkaları yoktur. Hattâ onlar Hazreti İsanın salb ve defnedildiği mahal olarak gösterilen yerlere bile muterizdirler.

(Arkası var)

Her Sabah

Bir iddia ve bir hâdise

Bulgarların yarı resmî (Dnes) gazetesi Bulgaristanın üçler paktına girmesinin yeni nizamın bir ân evvel tahakkukuna yardımı dokunacağını yazdı.

Bulgaristanın üçler paktına girmesi keyfiyetinin nasıl olup ta yeni nizamın bir ân evvel tahakkukuna yardım edebileceği gerçekten bir muammadır. Yokuş yukarı ağır yüklü bir arabayı çeken mandanın boynuzuna konup araba yokuşun üst başına varınca:

— Aman yorgunluktan bittim!.. diye böbürlenen sineğin fuzulî tefahurunu andırmasından sarfı nazar, (Dnes) gazetesinin (yeni nizam) ın hakikî mahiyetini kavramış olduğu da iddia olunamaz.

(Dnes) yukarıdaki satırları yazadursun, Ankara radyo gazetesinden öğreniyoruz ki Sofyada bir Bulgar genciyle babasının Almanlar tarafından öldürülmesile neticelenen bir hâdise olmuştur. Hâdise, bir Bulgar talebesinin, belki de dostane bir müsahabe esnasında, vatanının istilâya maruz bırakılmasının doğru olmadığını söylediği bir Alman binbaşısı tarafından rövolverle öldürülmesi, oğlunun kanlar içinde yabancı bir müstevli tarafından yere serildiğini gören Bulgar babanın silâha sarılıp katile hak ettiği cezayı vermesi ve zavallı babanın da bir çeyrek saat sonra evinin önünde asılmak suretile idam olunmasıdır.

(Dnes) gazetesinin sütunlarında yukarıdaki hâdiseyi yazacak muharriri satırları sıralarken acaba kalbinde neler hissetmiştir? Bu cihetı merak etmekteyiz.

A. C. SARAÇOĞLU

Profesör Besim Ömerin yıldönümü

Bugün profesör doktor Besim Ömer Akalının ölüm yıl dönümüdür. Bu münasebetle saat 14 de tıp tarihi enstitüsünde bir ihtifal yapılacak ve merhumun makberesi ziyaret edilecektir.

Büyük Transatlantikler

Empress of Britain

Bu müzeyyen deniz sarayı da bir danizaltı ile tayyarelerin hücumuna uğrayarak alevler içinde batırılmıştı

Yazan:

A. Cemalettin Saraçoğlu

Denizaltı gemisi, ne derecede müessir bir silâh olduğunu, 1914 cihan harbinde ispat emiş bir taarruz silâhıdır. Tayyareye gelince, son harbin bu tepeden inme âfeti hakkında bir fikir peyda edebilmek için muharip tarafların hava harplerine ait resmî tebliğlerine bir göz atmak kifayet eder.

İşte biri Okyanusların derinliklerinden, diğeri de fezanın boşluğundan çıkagelen bu iki tehlikenin elele verip bir hedefe saldırışları gerçekten harp talihsizliklerinin en korkunç numarasını teşkil eder. Hele bu talihsizlik (Empress of Britain) gibi müzeyyen ve müdafaadan mahrum bir transatlantiğin üzerinde kümelenirle kurtuluş ümitleri büsbütün ortadan kalkmış olur.

1939 yılı haziranında İngiltere kralı Majeste altıncı Corcu Amerikaya götürmüş olan (Empress of Britain) 42 bin tonilâto mai mahrecinde büyük bir transatlantikti. İşte bu şahane yüzen saray hem tayyare, hem de denizaltı gemisinin müşterek hücumlarına kurban gitti. Harbin ilânından sonra da Amerika ile İngiltere arasında nakliyat hizmetinde kullanılıyordu. (Empress of Britain) Amerikadan getirdiği emtiayı bir İngiliz limanına boşaltıp yeniden Amerika yolunu tuttuğu sıralarda bir tayyare hücumuna uğradı.

Düşman tayyareleri gemiye yangın bombaları yağdırdılar. Kanadian Pasifik seyrisefain şirketi tarafından yolcuların esbabı istirahati temin edilmek için gemi baştan kıça kadar müzeyyen kamaralar, geniş ve mükellef salonlarla bezenmişti. Bu itibarla (Empress of Britain) e düşman tayyarelerinin yangın bombaları isabet edince bu kamaralar derhal tutuştu ve bir az sonra gemi baştan kıça kadar ateşler içinde kaldı. Düşman tayyareleri yangın bombalarını atmadan evvel gemiyi şiddetli bir mitralyöz ateşine de maruz bırakmışlardı. Bu itibarla müdafaa, vasıtalarından tamamiyle mahrum bulunan muhteşem transatlantiğin müretebatından bir hayli yaralanmıştı. Buna rağmen yangın bombaları yağmur gibi yağmıya başlayınca gemi nin müretebatı hiç telâş eseri göstermediler, soğukkanlılıklarını kaybetmediler Hakikî denizcilere yaraşan bir metanetle yangınla mücadeleye başladılar. Bu aralık iki romorkör imdada yetişmiş ve alev alev yanmakta olan (Empress) i bir limana sürüklemek üzere yedeğe almıya teşebbüs etmişlerdi. Lâkin talihsiz vapur, sanki havadan yağan ölüm taneleri kifayet etmiyormuş gibi, bu sefer de bir denizaltı gemisinin hücumuna uğramıştı Düşman denizaltısı (Empress) e bir torpil attı. Yangın dolayısiyle hemen hemen hareketsiz bir halde duran koca gemi torpilden kaçınmak için her hangi bir manevraya başvuracak bir halde değildi. Bu itibarla torpil geminin can alacak noktasına isabet etti ve yanmakta olan transatlantiği batırdı. Aşağıda okuyacağınız satırlar havadan ve denizlerin derinliklerinden gelen ölüm darbeleri karşısında gemi müretteba tının müşahede ve ihtisaslarını gözlerinizde canlandıracak ve o heyecanlı dakikaları size de yaşatacaktır.

Geminin çarkçı zabitlerinden birisi yaşadığı heyecanlı dakikaları şöyle anlatıyor:

"Tayyarelerin mitrayöz ateşiyle ve yangın bombaları ile hücumlarından sonra makineleri üç çeyrek saat kadar çalıştırmakta devam ettik. Herkes telâşsız, acelesiz vazifesini yapıyordu. Fakat bir müddet sonra duman makine dairesinde o kadar ziyadeleşti ki hepimiz gaz maskelerimizi takmak mecburiyetinde kaldık. Geminin ahşap kısmı müthiş bir şiddetle yanıyordu. Geminin dinamo makinesi çalışıyordu ve bu itibarla elektirik ışıkları yanıyordu. Buna rağmen duman o derece kesif idi ki el feneri kullanmak mecburiyetinde kalmıştık. Nihayet terki sefine emri verildi. Hepimiz güverteye çıktık...."

Liverpul'lu Larkin isminde bir ateşçi başından geçenleri şöyle anlatmaktadır:

"Evvelâ makineli tüfek gürültüsü işittim. Sonra bir bomba gemiye isabet ederek yangın çıkardı. Ben kazan dairesinde arkadaşlarımla ocaklara habire kömür atmakla meşguldüm. Zira gemi yoluna devam ediyordu. Lâkin bir müddet sonra yukarıdaki yangının dumanları kazan dairesini istilâya başladı. Biz de dumandan yarı baygın bir halde güverteye çıkmak mecburiyetinde kaldık..."

Gemi müretebatından bir diğeri ise diyor ki:

"Yangın o kadar süratle yayıldı ve genişledi ki bunu hakkiyle tasvirden âcizim. Yangın bombalarının isabetini müteakip gemi bir kaç dakika zarfında alevler içinde kalmıştı. Buna rağmen herkes vazifesi başında idi ve erkekçe vazifesini görüyordu.

Mitralyöz ateşinden yaralanmış olan arkadaşlarımızı alarak geminin kıç tarafına naklettik. Ben de geminin doktorunun yanında yaralıların tedavisiyle meşgul oluyordum. Gemiyi en son terk edenler arasında bulunduğum için (Empress of Britain) in son dakikalarını ben de yaşadım. Yangın o kadar şiddetlenmişti ki geminin ön direği sıcaktan kıpkırmızı olmuştu (1) Direğin boyası kanaviçe tabakaları halinde yanarak güverteye dökülüyordu. Süvarimiz kaptan Sapsvorth gemi düşman denizaltı gemisi tarafından torpillenip sular altında kaybolun caya kadar kumanda köprüsünden ayrılmadı....."

İşte dünyanın sayılı yüzer sarayılarından (Empress of Britain) böylece tayyarelerin mitralyöz ateşine ve yangın bombalarına ve nihayet bir denizaltı gemisinin torpiline hedef olduktan sonra alev alev yanarak taşıdığı bandıranın şerefiyle mütenasip ve denizciliğin bütün kaidelerine riayeti unutmadan efendice batıp gitti...

A. Cemaleddin Saraçoğlu

(1) Yeni büyük gemilerin direkleri saçtan yapılır. Bu itibarla hararetin tesiriyle direğin kıpkırmızı bir hale gelmiş olduğu anlaşılmaktadır. A. C. S.

Şimdilik Bu kadar!

Gazeteci ve asker

Yunan matbuat ve propaganda nazırı B. Nikolidis söylemiş olduğu bir nutukta, harp karşısında gösterdikleri büyük yararlıklardan dolayı Yunan gazetecilerine teşekkür etmiştir. Yunan gazetecileri bu yararlığı cephede değil, gazetelerinde göstermişlerdir.

Filhakika biraz derin düşünülecek olursa, bu sahada gösterilen gayretin, bir memlekete temin edeceği faidenin cephede harp eden bir askerin o memlekete temin edeceği faideden hiç te aşağı olmadığı neticesine varırız. Gazete bir memleketin dili demektir. Bir asker hududta düşmanla nasıl hayatını riske ediyorsa, bir gazeteci de o memleketin fikrini, o milletin arzusunu ve dileğini ifade ederken şahsını ortaya koymakla hayatını tehlikeye atmaktadır. Almanlar Hollanda, Belçika ve Fransaya girdikleri zaman ilk yaptıkları şey kendi fikirlerine muhalif yazılar yazan gazetecileri tecemmü kamplarına tıkmak, yahut kurşuna dizmek olmuştur.

Bir memleketin gözü, dili ve fikri olan gazeteci kurşuna dizilmek yahut tecemmü kamplarına tıkılmak suretile yok edilecek veyahut para ile satın alınacak olursa, memleket kolaylıkla istendiği gibi uyutulabilir, idare edilebilir. Maalesef bazı memleketlerde kendisini düşmana satacak kadar seciyesiz ve karaktersiz tek tük gazeteciye de rast gelinmiştir. Bunlar, memleket istilâ edildikten sonra müstevlî kuvvetin önünde şaklabanlık etmek zilletini göstermişler,

MURAT SERTOĞLU

(Sonu sayfa 5 sütun 2 de)

DÜNYA HARBİ

(YENİ SABAH)IN BÜYÜK SİYASİ TEFRİ ASI

Yazan:

V. Çörçil

55

Ve bu suretle ve Fon Bulov orduları arasında 50 kilometre genişliğinde bir gedik açılmıştı.

İşte mağlûp olan, fakat yeniden canlanan İngiliz ordusu bu gedikten ilerlemeye başladı. Dalganın istikameti değişmişti.Fakat Parisin etrafındaki bu mühim vaziyet, bütün muharebenin ve bütün cephenin umumî heyetine tâbi olabilirdi. Sevkulceyşin gözleri bütün Fransız orduları üzerinde dolaşmak lâzımdır. Bu ordulardan bir tanesinin ric'ati feci âkıbetler tevlit edebilir. Bu bakış bilhassa Paris - Verdün hattı üzerinde temerküz etmek icap ederdi. Bu hat üzerinde general Foch mukavemette devam ediyordu. O:

— Ordularımın merkez hattı harbi terketti, sağım geri çekiliyor. Vaziyet mükemmel. Hücuma geçiyorum...

Demişti.

Müstevli ordu geri çekiliyor

Fakat Parisle Verdün arasındaki dört Fransız, ordusunun çarpışması nevmidane bir cesaretle devam ediyor, diğer cephede Castelnau ve Dubail parlak müdafaalarında ısrar ediyorlardı. Böylece hızlı ilerleyişlerinden yorulan bütün Alman hatları durdular. Vaziyet tavazzuh edince Fon Klük ve Fon Bülov orduları arasındaki gedikten içeri giren İngilizler ve onların sağında Fransız beşinci ordusu bu iki Alman ordusunu ricate mecbur etti. Bu mecburiyet bütün müstevli ordunun geri çekilmesini intaç etti.

"Bir millet üzerine akan en müthiş ateş ve çelik çığı,, kuvvetini kaybetmişti.

Umumî bir muharebe ile Fransız ordularını bir darbede yıkmak ümidi katiyen zail olunca o zamana kadar ikinci plânda kalan hedefler büyük bir ehemmiyet kazanmıya başladı. İnsan ihtiras kuvvetlerini kaybetti, fakat maddî kuvvetler kıymet kazandı. Orduların ve milletlerin mücadelesi bir neticee elde edememişti. Mevzilerin, mevkilerin yine manâsı görünmiye başladı.

Psikolojiden ziyade coğrafya, harpte kanunlarını ileri sürüyordu. Paris artık tehlikeden uzaktı; fakat Manş limanları -Dünkerk, Kale, Bulony- henüz müdafaasızdı ve Anvers metten sonra ortaya çıkan kayalar gibi göze batıyorlardı.

Harbin ikinci safhası

Harbin ikinci safhası açılıyordu. Fransızlar Almanları Marn'den Aisn'e kadar sürmüşlerdi. Fakat daha ziyade püskürtmeye muktedir değillerdi. Bununla beraber sol cenahları nı -muhasımlarını çevirmek ümidiiyle- gittikçe daha çok yayıyorlardı. Denize doğru bir yarış başlamıştı. Fransızlar sağ cenahlarından aldıkları kuvvetleri sol cenahlarına taşıyorlardı.

Castelnau ordusu Nancy'den kalkarak cenphenin arkasından geçmiş, Alman sağ cenahını çevirmeye teşebbüs etmişti. Foch'un ordusu, bir kolordusu arkasından öteki kolordu ile Artois cephesini yol ve demiryolu istikametinde uzatmıya uğraşmıştı. Fakat onun da sol cenahı Fon der Marvitz'in bir çok süvari kolları tarafından durduruldu. Kâh bir taraftan, kâh diğer taraftan yeni gelen her nefer ve her top derhal ateşe sürülüyordu. Sonsuz topçu ateşi şimale ve şimali şarkiye, yani denize doğru uzanıyordu.

Bu iki muhasım ordu ihata hareketleriyle nerede mavi sulara varacaktı? Sahilin hangi noktasında? Kalede mi, yoksa Bulonyde mi? Yoksa daha cenuba, Abbevil'e mi varacaklardı?

Bunların hepsi nagihani bir darbeye bakıyordu. Fakat müttefikler için en kıymetli, en emin ve bütün darbelere tekabül edecek nokta Anvers idi ve Anvers elimizde bulundukça üst tarafının pek ehemmiyeti yoktu.

Anvers'in kıymeti

Anvers yalnız Belçikanın son kalesi değildi. Orası ayni zamanda müttefiklerin şimalde sol cenahlarının hakikî istinatgâhları idi. Burası bütün Manş limanları hattını tutuyordu.; Almanların Fransadaki bütün hatlarını ve gerilerini tehdid ediyordu. Bu limandan İngiltere her zaman mühim ihracat yaparak mühim ve hayatî muvasala ve münakaleleri vurabilirdi.

Anvers zaptedilmeden deniz kenarından Ostand, Dünkerk, Kale ve Bulony istikametinde bir Alman ilerleyişi mümkün değildi.

Harbin başında benim kanaatim, bütün cephelerde -Fransa, Rusya ve Avusturya ordularında- başlıca mücadelenin neticesi alınıncaya kadar iki, üç ay Anversin dayanabilmesinde toplanıyordu. 1870 - 71 de Meç ve Paris, 1878 de Plevne 1904 de Port Arthur aklıma gediyordu.

Namurun sukutu bu nazariyeyi yıkmıştı. Bununla beraber Anvers tahkimatiyle nehirler ve sun'i feyezanlarla, Belçika milletinin en iyi efradı ile büyük kıymette bir mevkiydi.

Daha başlangıçta Belçika kralına ve milletine, bu kaleleri müdafaa edebilmek için zayıf vesaitimizle elimizden gelen yardımı yapmıya taraftardım. Amiralhğın küçük tasarrufları ile ayrılan top ve mühimmatı kendi kararımla onlara göndermiştim. Anversten aldığımız raporlar ve Belçika hükûmetinin telgrafları eylûlün başlangıcında bende acı endişeler uyandırmıştı. Ayni keyfiyet Escaut için de vardı. Hem askerî nakliyatta, hem de mühimmat naklinde burası da Belçika için hayatî ehemmiyeti haizdi.

İngilizlerin zâfı

Anversin harbin bu ilk safhasında ne kadar mümkün olursa o kadar çok Alman askerini etrafında ve büyük muharebenin cereyan ettiği sahadan uzakta tutması akhmda yer etmişti. Eğer bu şehri müdafaa eden Belçikalılar İngiliz askerleri tarafından takviye edilirlerse, müdafaa yalnız yeni bir şiddet kazanmış olmıyacak, fakat Almanlar daima kendilerine bu noktadan hücum edileceğini, bu öldürücü noktanın daima bir tehlike teşkil ettiğini göreceklerdi.

Doğrusu, biz İngilterede düşmana karşı açık bir muharebe verebilecek kabiliyette kıtaata malik değildik. Fakat Anvers müstahkem hatlarının müdafaası bir vazife idi ve İngiliz ordusu vazifesini burada pekâlâ görebilirdi.

7 eylûlde başvekile, hariciye ve harbiye nazırlarına şu muhtırayı göndererek Anversin bilhassa deniz noktasından ehemmiyetinde ısrar ettim.

"Amiralık Anversin uzun ve kat'î müdafaasının gayet mühim olduğu mülâhazasındadır. Anvers Belçika milletinin bizzat hayatını himaye ediyor. Bu sevkulceyşi nokta Almanların eline geçerse bizim için fevkalâde tehdidkâr olacaktır."

Anversin kurtarılması için evvelâ istihkâmlar hattının fiili müdafaası lâzımdı. Sonra açık denizlerle muvasalanın serbest ve inkıtasız olması.

Müdafaa meselesini, İngiliz ordusu tarafından kolayca takviye edilecek olan Belçika askerleri mükemmel ve kâfi derecede temin ediyorlardı. Fakat ikinci noktaya, denizle serbest muvasalaya gelince, işte bu nazik bir mesele idi. Bu Hollandalılarla münasebetimizin şekline tâbi idi. Hollanda hükûmetinden Escaut'tan Anverse kadar yolun gerek kıtalar ve gerek mühimmat nakli için serbest olmasını istemek niyetinde idim. Anversteki bir orduyu ne Ostanddan ne de Ganddan beslemek kabil değildi. Belçika Anversten Ostanda giden hattı ayni miktarda bir Belçika kuvveti ile tutmak üzere bizden 25 bin kişi istiyordu.

(Arkası var)

ÇOLAK MOLLA

YAZAN: M. SAMİ KARAYEL

Hayrabolulu alta düşmemek için, kendini bir oyuna kaptırmamağa çabalıyordu.

Güreş yalnız Mollanın hücumları ile devam ediyordu. Hayrabolulu mütemadiyen müdafaada bulunuyordu.

Molla, güreşi çabuk bitirmek azminde idi. Hasmının kudretini iyice anladıktan sonra, her ilk güreştiği pehlivana yaptığı gibi Hayraboluluya da sağlı, sollu iç tıpanları ve elenseleri çakmeğe başladı.

Mollanın elenseleri ve iç tır- o kadar sessiz ve hafif idiki, dışarıdan bakıldığı zaman kuvvet ve kudretini görmek mümkün değildi.

Fakat, Mollanın her elense ve tırpan vuruşu karşısındaki hasmını rükua indiriyordu.

Hayrabolulu, sağa sola savrulmağa bazan da dizlemeğ başlamıştı. Molla, artık hasmını dağıtıyor demekti. Bu o demekti ki, Hayraboluluyu korunma ve müdafaa sisteminden ayırıyordu.

Hayrabolulu, elense ve tırpanlara düşmemek için elinden gelen gayreti yaptığı halde bir türlü hasmının manevrasından kurtulamıyordu.

Molla, elense ve tırpanla hasmını dağıttıkça, ikide birde çırpınarak:

— Hayda maşallah!.

Nârasını savuruyordu. Molla, çok zevkli ve kardeşçe güreşiyordu. Zaten, Mollanın hiç bir vakit kızdığı, hasımlarına hiyanet ettiği, hilebazlıkta bulunduğu görülmemişti. Tam bir pehlivan karakteriyle güreş yapardı.

Ezmek, kırmak, hileye sapmak Mollanın aklına gelmezdi. Daima temiz güreşir, hasmının hiç bir yerini incitmeden hareket ederdi.

Hayrabolulu, üzülüyordu. Küçücük Mollanın ne demek olduğunu anlamıştı. Bir türlü hasmına güreş uyduramıyordu.

Koca Hayrabolulu, Mollanın hafif elense ve güreş temposunu çok ustalıklı bulmuştu. Kendi kendine dağıldığı halde yine bir türlü önüne geçemiyordu.

Molla, ensedeğiştirirken ayakta değiştiriyor ve bu ayak değiştirmesi müvazenesinde kolaylıkla hasmını aldatıp oyununu icra ediyordu.

Bütün seyirciler Hayrabolulunun daha ilk elden Mollaya güreş uyduramadığını görmüşlerdi.

Keşanlılar neşe içinde idiler. Sanki Molla, Keşanlıların pehlivanı idi. Çok sürmeden Hayrabolulunun da bir şak küntesi yiyeceğine kani idiler.

Molla, hasmını elenselerle iyice dağıtıp ve hırpaladıktan sonra, güreşin kıvamı geldiğine hükmetti.

Bir ikinci nâra daha attı.. Sonra, birdenbire hücuma başladığı görüldü. Ve bir anda hasmına gömülerek çapraza girdi.

Hayrabolulu, o kadar süratla ve âni olarak çapraza girmişti ki, o da bu işe şaşmıştı.

Sert ve haşin hasmı, Hayraboluluyu beş adım sürmeden olduğu yerde büküp bastırdı.

Hayrabolulu, alta düşer düşmez acemice hareket etti. Hasmının altından dolu dizgin kaikıp kaçmak istedi.

— 94 —

Ve, nitekim hasmının kemanesini sökerek öne doğru yürüdü. Çünkü, üstündeki Molla kendisine hafif gelmişti.

Molla, hasmının boşalıp kaçacağını anladığı için aldırış etmedi. Ve, mahsustan kapıp salıverdi.

Mollanın bu kapıp salıvermesinde maksat ve fikir vardı. hasmını büsbütün doğmık vaziyette yakalamaktı.

Hayrabolulu yakasını kurtarmış ve kolaylıkla kaçıyorum zannederken, birdenbire kıskaca takıldığını gördü.

Molla, Hayrabolulunun arkasından yetişerek derhal şak küntesini takmıştı. Bu şak küntesi yerini bulmuştu.

Künteye giren Hayrabolulu, bir iki zorladı. Hasmının kasnaktan elini çözmeğe savaştı. Lâkin, kurtaramadı ve kurtaramıyacağını da anladı.

Nihayet, canını kurtarmağa koyuldu. Ve, derhal sol ayağıyle hasmını içeriden köstekliyerek yere oturmağa savaştı. Yoksa daha ayaktan şak küntesi askısında kalacaktı.

Kalın ve iri yapılı olan Hayrabolulu, bin müşkülâtla tekrar kalkıp kaçtığı yere oturabildi.

Fakat, Mollanın şak küntesi hâlâ elinde idi. Hayrabolulu, şak küntesinden kurtulmak için çırpınıyordu.

Mollayı, yeni görmüş ve tanımış olan pehlivan meraklıları ihtiyar ağalar bile birbirleriyle şöyle görüşüyorlardı.

— Tehe!.. Hepten şakçı bu Molla be!..

— Tebe, Çakırı da şakla yendi be!..

— A be, buna şakçı Molla derlermiş be!.

— Hayrabolulu, kurtaramaz yakasını be!..

ve koca gövdesinin zoriyle nasılsa şak küntesini sökebildi. Ne de olsa ağır bir adamdı.

Hayrabolulu, şak küntesini başka türlü sökmüştü. Mollayı tek paça kapmıştı. Sonra da sol ayağiyle içeriden dolayıp köstek lemişti. Ve böylece tek paça ayağa kalkmıştı.

Mollanın elinde şak, Hayrabolulunun elinde çift paça ve köstek doğrulmuşlardı. Nihayet her iki tarafın da oyunu çözüldü. Ve, iki pehlivan da ayakta karşı karşıya kaldılar.

(Arkası var)

TİYATROLAR

Şehir Tiyatrosu Temsilleri

Tepebaşında Dram kısmında
BU AKŞAM saat 20.30 da
İMRALININ İNSANLARI
★
İstiklâl caddesinde komedi kısmında
BUGÜN GÜNDÜZ saat 14 de
ÇOCUK OYUNU
ve
BU AKŞAM saat 20.30 da
DADI

SPOR

Millî küme işi

Teşkilâtın bu maçları tanzim etmek selâhiyeti varmı dır?

940 - 41 millî küme maçlarının fikstürünü tanzim ve malî hususlarını tespit etmek üzere dün bölge binasında beden terbiyesi genel direktörlüğünden gelen futbol federasyonu asbaşkanı Saim Segmenerin başkanlığından millî kümeye dahil İstanbuldan dört, Ankara, ve İzmirden ikişer klübün murahhasları toplanarak bazı kararlar verdiler. Ve neticeyi dün akşam genel direktörlüğe bildirdiler. Öğrendiğimiz malûmata göre:

Her sene olduğu gibi bu sene de millî küme maçları sekiz klüp arasında yapılacaktır. Evvelce kararlaştırıldığı veçhile her ne kadar Eskişehir Demirspor klübünün de bu müsabakalara iştirak ettirilmesi düşünülmüş ise de deplaspan hususundaki bazı imkânsızlıklar nazarı itibara alınarak bu eklbin tatbikatındaki güçlükler hasebiyle maçlara sokulmaması neticesine varılmıştır. Millî küme talimatnamesine göre genel direktörlüğünün bu müsabakalar üstünde ancak mürakabe hakkı vardır. Yapılacak oyunların nihayetindeki kâr ve zararlar maçlara iştirak eden klüplere ait olduğundan idarî ve malî bütün hususların bu klüplerin murahhasları tarafından karar altına alınması tabiîdir. Son dakikada öğrendiğimize göre:

Ankaradan üç, İstanbuldan üç, İzmirden iki, Eskişehirden bir takımın millî kümeyi teşkil etmeleri de mevzuu bahsiti.

Hattâ bu işleri organize etmek üzere Ankara üçüncüsü Maskespor klübü murahhası Süleyman Servet te dün bölge merkezinde olduğu halde her nedense içtima devam ederken anlıyamadığımız bir sebepten başka bir odada bulunuyordu. Keyfiyetin tâmiki için kendisile görüşmeyi faydalı bulduk.

Bize aynen şunları söyledi:

"— İzmirlilerin dört klüple millî kümeye girmeleri için Ankaraya müracaat ettiklerini haber aldık. Klüp sayısı itibariyle İzmirdeki takımlar kadar Ankaralıların da klüpleri vardır. Bu noktayı göz önünde tutarak aynı müracaatı bölgemiz için de yaptık. Bize hiç bir cevap verilmedi. Bunun üzerine parti yoliyle teklifimizi tazeledik aldığımız cevap ta bu mesele hakkında görüşülmek üzere bölgeye davet edildiğimiz haber veriliyordu.

Geçen cumartesi günü klüpten beş kişilik vâsi salâhiyetli bir heyet seçerek generalle görüşmeğe gittik. Henüz o gün Ankara klüplerinin dereceleri malûm değildi. Genel direktör pazar akşamı belli olacak. Ankara üçüncüsü takımın murahhasının da derhal İstanbula hareketine müsaade etti. Pazar günü yaptığımız maçta kazanmamız ve sayın direktörün direktifi üzerine hemen İstanbula hareketim icap ettiği halde harcırah ve sairenin temini için gidişimi tehir ettim. Lâzım gelen şeylerin halli üzerine direktöre vedaa gittim. Ve zaten futbol federasyonunun kararında millî kümeye girecek bölgelerdeki klüplerin onda üç nisbetinde olmaları icap ediyordu. Bunu da bildikten sonra işte şu gördüğünüz salâhiyetli mektupla şimdi İstanbulda bulunuyorum. Şayet bizi bu kümeye almazlarsa lâzım gelen müracaatımızı hiç tereddüt etmeden yapacağız.,,

Halbuki evvelki akşam da Genel Direktörün bizzat Ankaradan verdiği bir telefon muhaveresinde şu noktalar nazarı dikkati celbediyordu.

"İstanbulspor millî küme haricindedir. Ankaradan üç, İstanbuldan üç, İzmirden iki, Eskişehirden bir takım bu müsabakalara iştirak edeceklerdir.,,

Nizamname bu maçların organizasyonunu millî kümeye iştirak eden klüplere bıraktığına göre teşkilâtın bu hususta karar vermeğe hakkı olmaması icap eder.

Şu halde Maskesporun murahhası niçin burada bulunuyor? Şayet hakikaten teşkilâtın millî küme üzerinde bir mürakabe değil de drije salâhiyeti varsa bu zat niçin murahhaslar toplantısına iştirak ettirilmedi? Beş senedenberi devam eden millî küme işinin karışık eden millî küme işinin bu sene de karışık vaziyet almasını dün akşam bölge merkezindeki klüp murahhasları toplantısında görerek teessür duyduk. Şimdilik bir an evvel maçların organize edilerek faaliyete geçilmesini temenni ediyoruz.

Oguz Güney

SABAHTAN SABAHA

Bir İtalyan gazetesine göre ...

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

kötü günler göreceğiz. Hattâ bilhassa çok elîm neticelere şimdiden kendimizi alıştırmamız lâzımdır."

O zaman Habeşistan yalnız üç tarafından, şimal, garp ve cenubundan hücuma uğramıştı. Şarkında İngiliz Somalisi taarruzdan masundu. Fakat evvelki gün bu Somalinin merkezi Berberayı İngilizler deniz, hava kuvvetlerinin yardımı ile işgal etmişler ve şarkî Afrika İtalyan müstemlekeleri artık her tarafından kuşatılmıştır.

Garptan yürüyen kuvvetler, İngiliz zabitlerinin kumandasında ve Negüsün emri altında Habeşli vatanperverlerdir. Bunlar Adisababaya çok yaklaşırlarken İngilizler cenuptan, Mogadişin şimaline doğru Adisababaya 100 kilometre kadar sokulmuşlardır. Şimdi Berberaya giren ihraç kıtaları bunlarla birleşecek, bunların iaşe ve mühimmatını bu yoldan temin edecek ve galiba bu kol Adisababaya girecektir.

Vâkıa iki üç hafta sonra Habeşistanda yağmur mevsimi başlıyacaktır. Hareket güçleşecek; fakat İngilizlerin bu koca kıtada halen de en büyük mukavemeti tabiattan gördükleri anlaşılıyor. Bu ilerlemelerine mâni olamamıştır. Artık hiç bir yerden yardım görmesi mümkün olmayan, her tarafından ihata edilmiş bulunan İtalyan kuvvetleri tabiatın bundan sonra ki yardımından hiç bir suretle istifade edemezler. Jurnal de Genève'in dediği gibi Trablusta görülen bazı Alman motörlü birlikleri Afrikadaki vaziyeti değiştirecek halde değildir.

İngiliz Somalisi, bundan yedi ay evvel İtalyanlar tarafından işgal olunmuştu. O zaman İtalyanlar İngiliz imparatorluğunun yıkılmak üzere olduğunu ilân etmişlerdi. Halbuki şimdi İtalyan imparatorluğunun yekûnunu teşkil eden Libya, Arnavutluk, Habeşistan, Somali ve Eritreden hiç biri emniyette değildir. Aradan yedi ay geçer geçmez, bunların hepsinde İtalyanların bozgun halinde çekildiklerini görüyoruz.

Habeşistan beş sene evvel, bir iki yüz bin zavallı silâhsız, mühimmatsız Habeşin, 6 - 7 aylık bir mukavemetinden sonra İtalyanlar tarafından işgal olunmuş, fakat İtalya milyonlara malolmuştu. On bir milyon nüfusu olan bu memleket, henüz İtalyaya on para istifade temin edememiş, bilâkis o gündenberi daha bir çok milyonlarını ve emeklerini heba etmiştir. Zaten İtalya, Habeşistanın işgaliyle imparatorluk ilân edebilmişti.

Yakın bir âtiyi görür gibi olan İtalyan gazetesinin bahsettiği "elîm neticeler,, bundan da ibaret olmasa gerektir.

Behçet SAFA

Mektepli maçları

İstanbul Erkek Mektepleri Futbol Lik Heyeti Başkanlığından:

19 - 3 - 1941 çarşamba günü Beşiktaş Şeref Stadında yapılacak futbol maçları:

Saha komiseri: H. Vural.

Taksim Lisesi - Pertevniyal L. saat 14 de Yüce Ülkü lisesi - Şişli Terakki L. Saat 15.15 de Işık L. - Muallim Mektebi saat 16.30 da.

Şehitler hepimize lânet okuyorlar!

Çünkü memlekette biricik mezarlıkları vardır ve buna da birkaç harabenin bütün müzahrafatı akıyor.

YAZAN: **Dâniş Remzi KOROK**

Geçen gün; vazife kurbanlarına son borcumuzu eda edip onları "şehitlik" dediğimiz ebedî istirahat köşelerine bıraktıktan sonra dönüyorduk. Otomobil aceleci bir sür'atle Edirnekapıya girerken sağ tarafta bir harabe gözüme ilişti ve yanımdaki arkadaşa sordum:

— Bunlar da yakışık alıyor mu ya?.. Şuraya bak Allah aşkına. Nedir bu harabezar?..

Arkadaş benim bu manzaradan şikâyetime karşı derin bir dalışla yüzüme, gözlerimin içine baktı ve şoförün işitmesinden korkuyormuş gibi kulağıma doğru eğilerek:

— İyi ki çok sür'atli geçtik de daha fazlasını görmedin? Ya o şehitliğin bir köşesine öbek öbek, yol yol, şerit şerit sızan müzahrefatı, birikintileri göreydin ne yapardın?..

Dedi. Onun bu kadar ihtiyatla söylediği, bir fısıltı halinde kulağıma üfürdüğü sözlere mukabil ben bağırdım yine:

— Yok canım; doğru mu söylüyorsun?..

— O da tabiî bir sesle cevap verdi bu sefer:

— Elbet doğru!.. Daha geçen gün hayırsever, kanı temiz bir vatandaşımızın bu hususta şikâyeti çıktı ya gazetede. Görmedin mi?..

Şoför galiba bizim sözlerimize kulak kabartmış ve hepsini de dinlemiş olacak ki:

— Affedersiniz ama baylar.. Dayanamayıp karışacağım sözlerinize..

Diyerek lâfa karıştı. Meğer ne kadar gönlü yanık, ne kadar içi dolu imiş:

— Yeni Sabahtaki o şikâyet mektubunu ben de okudum ve "aşkolsun doğrusu!" dedim. Cünkü ne zamandır şuraya müşteri getirir götürürüm. Hemen her defasında da bu mevzu geçer, bu şikâyet yapılır. Fakat bir Allahın kulu kalkıp ta; alâkadarları kimlerse; oralara baş vurup ta şunun bir çaresine bakmazlar. Halbuki mezarlığa oradaki hanın da, ahırın da, kahvenin de, değirmenin de bütün pislikleri atılıyor, lâğımları akıyor. İnanmazsanız sizi götüreyim. Billâhi taksi parası da almam.

Şoförün yana yakıla, hattâ yalvara yalvara istediği bu ikinci gidiş işte böyle oldu. Otomobille döndük. Oraları karış karış gezdik. Gördük, işittik, dinledik ve yüreğimiz helâk oldu.

Mahalle mümessili anlatıyor ve gösteriyor:

— Yayılan şikâyet doğrudur. Zaten bunu söylemiye ne hacet? Görülen köye kılavuz ister mi?. İşte bütün şu pislikler mezarlığa akıyor, geliniz de göstereyim.

Ve baktık, orada pis bir han ile bir han kahvesi, kirli, pis bir değirmen var.. Ve nihayet dış tarafta da salaşpazelerden yapılmış bir kır kahvesi..

Her taraf pis, her şey pis.

Bu salaş kahvenin mezarlık tarafından bir abdesthanesi var. Fakat nedense bozulmuş, içine bir varil koymuşlar. Fakat mezarlıktaki eski mecra örtülmesine rağmen hâlâ belli.

Hele değirmen ile han ve ahırın lâğımı o kadar müthiş bir surette büyütülmüş ki; sonradan güya kapatılmış olduğu halde kokudan geçilmiyor. Ve hâlâ bu harap binaların mezarlık cephesindeki dişleri kazurat ve idrar birikintileri ile lök lök olmuş.. Ayak basacak temiz bir yer yok. Fakat yazık ki bu topraklar mezarlığa aittir. Ve kim bilir altında da hangimizin âba ve ecdadından yüzlercesi yatıyor?...

Efkârımız arta arta dolaştığımız bu mezbele kabristandan çıkıp gelirken mümessil malûmat veriyordu yine;

— Bir gazetede şikâyet mektubu çıktı. Galiba Yeni Sabahta idi. Onun üzerine nahiye müdürü geldi ve buraları gezdi. Halbuki o gün gazeteyi görür görmez bütün bu mal sahipleri birer temizlik yaptılar ve bu abdesthaneleri bozdular. Lâğımları üstlerine tahta kalaslar koyup toprak ve molozla örterek kapadılar. Vaziyeti kurtardılar. Şimdi gördüğünüz manzara bunun için eskisine nisbetle çok temizdir.

— Pekâlâ amma. Belediye burayı istimlâk etmiş. Bir kısım yerleri de şehitlikleri imar cemiyeti almış diye biliyorduk biz. Neden hâlâ bu binalar yıkılmıyor?

Mümessil başını bir acı ile salladı:

— Ne diyeyim beyim! dedi. İstimlâk, satış ve alış hepsi doğru. Fakat buraların tapusu muhtelif kimselerin üzerinde, iş davalı, muhakemeli oldu. Sonra ne varsa şu değirmende keramet. Kapatıldığı halde yine yolunu bulup açtırdılar. Hepimiz de şaşa kaldık ve yüreklerimiz sızladı. Ama ne diyebiliriz?, Kime ne söyliyelim?..

Otomobile binip Edirnekapıdan içeri girerken bir kaç resim çekmeyi de unutmadık. Arka duvarlarının önünden mezarlığa geçen -gûya kapatılmış olan- örtülü lâğımı olduğu gibi çektik. İşte birinci sahifemizdeki resim; bu acıklı ve çok hazin hikâyenin en canlı ispatıdır.

Şimdi bunları görüp, işitip, dinleyip de hâlâ o mezbeleleri yıkmamak, yıktırmamak doğru mudur?. Velev mahkemelik, sürüncemede bir iş de olsa; belediyenin bu gibi işlerde büyük bir salâhiyeti vardır. Ondan elbette istifade edebilir... Bilhassa böyle ölülerimizi gömdüğümüz bir mezarlık, hattâ kendilerine her ölüden daha büyük bir paye vererek, saygı duyarak "şehit!" telâkki ettiğimiz; ve defin ettiğimiz yerlere de "şehitlik!" dediğimiz mübarek topraklar mevzuu bahsolurken ihmal ve imhali hiç bir gönül kabul etmez.

Kaldı ki, şehitlerimize yapılan cenaze merasimlerine iştirak eden ecnebi devlet mümessilleri, bütün kordiplomatik bu çirkin manzaraları gördükçe, ölülerimize gösterdiğimiz bu saygısızlığa lânet okuyacaklardır ve hattâ okuyorlar bile.

Bunu düşünürken; insan, ihtiyarsızca kendi kendine ve alâkadarlara soruyor ve diyor ki:

Mübarek ölülerimiz bize lânet okumakta ve biz; onların ruhlarını her zaman iz'aç etmekte; acaba daha ne kadar devam edeceğiz?..

Dâniş Remzi Korok

ADLİYEDE

Muşambayı fahiş fiyatla sattıklarından mahkemeye verilenler

Galata mefruşat mağazası sahibi Yorgi ve müstahdemi Olis ve İstavri dün; 270 kuruşa satılması icap eden masa muşambalarını 370 kuruşa satmaktan suçlu olarak ikinci asliye cezada muhakeme edilmeğe başlanmışlardır. Suçlular iddiayı kabul etmekle beraber "hareketlerinde hiç bir ihtikâr bulunmadığını ve bunun normal bir satış olduğunu,, musırran iddia eylemişlerdir.

Muhakeme bu satış fiyatının normal olup olmadığını fiyat mürakabe komisyonundan sorulmak için başka bir güne bırakılmıştır.

Atina ve arkadaşlarının muhakemeleri başladı

Genç kızları fuhşa teşvik etmekten suçlu olup evvelce tevkif edilen ve bilâhare kefaletle serbest bırakılan Güzel Atina ile Katina, Vasiliki, Amelya, Eftelpi adındaki diğer suçluların muhakemesine dün altıncı asliye cezada başlanmıştır.

Muhakeme hafi olarak cereyan etmektedir.

HALKEVLERİ

Kongreye davet

Şehremini Halkevinden:

Evimiz güzel san'atlar şubesinin kongresinin toplantısında ekseriyet temin edilmediğinden 23-3-1941 pazar günü saat 12,30 da tekrar yapılacaktır. Bu şubemizde kayıtlı bulunan âzanın mezkûr gün ve saatte evimize teşrifleri rica olunur.

Bir baca tutuşması

Kadıköyünde Moda caddesinde 219 numaralı evde oturan Hakkı Ertürkün yaktıkları sobadan baca kurumları tutuşmuş ise de sür'atle söndürülmüştür.

San'atkâr İ. Galip ve "Hürriyet apartımanı,, piyesi

Şehir Tiyatromuzun kıymetli san'atkârlarından İ. Galip ismi ve san'atı etrafında çok alâka uyandıran, ve pek çok sevilen bir san'atkârımızdır.

Şehir Tiyatrosunun bu kış mevsiminde verdiği temsillerde Galibi bulamıyanlar âdeta üzülüyorlardı. Memnuniyetle haber aldığımıza göre Galip, bu kış mevsiminin en son temsili olan Sedat Simavinin yazdığı "Hürriyet apartımanı,, piyesinde yüksek kabiliyetini takdirkârlarına bir kere daha göstermek fırsatını bulacaktır.

İ. Galip "Hürriyet Apartımanı,, piyesinde deruhte ettiği esaslı ve mühim rolünde san'atının bütün yaratma kudretini gösterecektir.

Devlet Demiryolları İdaresinin yolcuya kolaylığı

Devlet Demiryolları idaresi bazı kısa hatlarda bir haftalık serbest gidiş geliş biletleri ihdas etmiştir.

Bu biletlerin yegâne hususiyeti hâmiline mahsus olup istimal edenin bunu bir vesika veya fotografla tevsik etmek mecburiyetinde olmamasıdır.

Bu biletler yüz kilometreye kadar olan mesafeler dahilinde tatbik edilecektir. Ve bunların muteber olacağı saha şimdilik Sirkeciden hududa kadar olan hattır.

MÜTEFERRİK

Davet

Avcılar ve Atıcılar Cemiyetinden:

Cemiyetimizin alelâde senelik toplantısı 23 - 3 - 941 pazar günü saat 10 da Alemdar caddesinde Alay köşkünde yapılacağından mukayyet âzanın teşrifleri rica olunur.

Büyük bir filmin büyük muvaffakiyeti
Ay Doğarken
JEANETTE MAC DONALD
NELSON EDDY
Bugün MELEK Sinemasında
3 üncü ve sonuncu hafta başlıyor
(DİKKAT: Filmin Ankara ve İzmir mukaveleleri mucibince gelecek hafta kat'iyen değiştirilmesi mecburî olduğundan bu şaheseri henüz görmiyenlerin son fırsattan istifade etmeleri rica olunur.

HARP VAZİYETİ

Berbera'nın işgali üzerine

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

cenuba doğru harekât icrası,

b) İtalyan ve İngiliz Somalilerinde kalan hasım kuvvetlerinden bu bölgeleri temizlemek,

c) Aden körfezi cenup kıyılarındaki deniz üslerine sığınan ve seyrüseferi taciz eden düşman denizaltı ve korsan gemileri yuvalarını söndürmek,

d) Hava üslerini elde ederek körfezin yakın hava emniyetini istihsal etmek,

e) İtalyan kuvvetlerinin kıyılarla ve bu memleketlerle ilgisini kesmek ve bu suretle ihata çenberini daraltmak.

Yedi ay önce, İtalyanların hamleleri karşısında İngiliz Somali kuvvetleri uzun mukavemet göstermeden vapurlara ahnmış ve bir kısım kuvvetler Adene geçirilmişti.

Somalinin işgali ile cenuptan şimale doğru yürüyen Canningham ordusunun sağ yanı emniyet altına alınmış olur.

Deniz hâkimiyeti sayesinde İngilizlerin karadaki harekâtla müterafikan, ihraçlar yapabileceğini ve deniz kuvvetlerinin ikmalde ve ateş yardımları ifasında büyük yararlıklar gösterecekleri, yakında bütün Somali kıyılarının da tutulacağı evvelce de yazılmıştı.

Bundan sonra sıra, Eritre kıyılarına geliyor. Keren etrafındaki harekâtın inkişafı, Musavvanın da işgalini intaç edecektir. Bu suretle, İtalyanın uzak deniz filoları, artık, hasmın savletinden kurtulamıyacaktır. Keren çenberi, daha bazı hâkim tepelerin elde edilmesiyle daraltılmaktadır.

Somalilerdeki İtalyan kuvvetleri dahile çekilemedikleri havalide ezilmiye, veya esir olmıya mahkûm olacaklardır. Berberada esirler alınmıştır. Yerlilerin müstevliyi işmizazla karşılamaları da İtalyanların elemli âkıbetini tâcil edecektir.

Berbera, hareket ordusu için bugünkü vaziyette, en müsait bir üstür. Buradan Harar istikametinde yapılacak hareketler, az zamanda ve kolayca muvaffak olabilir. Cibuti - Adis-Ababa hattı tehlikeye maruzdur.

İrlandanın Britanya müdafaasındaki rolü

Amerikanın, topyekûn yardımı sırasında, İrlandada üsler tedarikini düşündüğünü gelen haberlerden öğreniyoruz. Bütün Manş kıyılarında barınan Alman denizaltı botları, boğazdaki seyrüseferi takyit etmek imkânları bulmuştur. Brest üssü de Britanya batı denizlerindeki kervanları taciz edebilmektedir. Vâkıa, harpten önce batı limanlarının, ithalât ve ihracat yükünü paylaşması çareleri aranmıştır. Fakat Taymis yine hayat damarını teşkil etmektedir.

İrlanda hava ve deniz üsleri temini sayesinde, yakın deniz - lerin emniyeti bir kat daha teyit edilir ve fevkalâde vaziyetlerde Manş geçişinden müstağni kalınabilir.

Britanyada hava kuvvetlerinin tekâsüfü bir mahzurdur. Almanlar, istilâ ettikleri memleketlerde bir çok hava üsleri, değiştirme ve iniş meydanları tesis etmekle, hem sıklet merkezini ilerilere düşürmüş, hem de, kuvvetleri dağıtmakla zayiatı azaltmak tedbirleri almışlardır.

İrlanda deniz üsleri de, ilkbaharda büyük faaliyet göstermeleri mahsûs, düşman hava ve deniz kuvvetlerine karşı defi ve tart tertipleri ittihazını kolaylaştırır.

İrlanda, Britanya için bir ileri müdafaa mevzii, sevkulceyşi bir kale mahiyetindedir. İrlanda - Britanya, ayrılmaz iki lâzımdırlar. İrlandanın hasım kuvvetleri tarafından işgali, Britanya için büyük tehlikeler doğurabilir. Deniz ve hava harplerinin Britanya etrafında ve semalarında, mikyasının değişeceği yakın istikbalde, İrlandanın askerî ve jeopolitik vaziyetinin de büyük ehemmiyet kazanacağı şüphesizdir. Binaenaleyh, İrlanda müdafaasının da Britanyanınki ile ayni plâna geçirilmiş olması kuvvetle muhtemeldir.

Arnavutlukta:

Mussolini taaruzu, çok ağır zayiatla geri atılmıştır. Şimdi, İtalya, yaralarını sarmıya uğraşıyor. Yunan ordusu, bu kahir darbesiyle geniş sınırlarındaki müdafaa imkânlarını artırmış demektir.

İtalya cephesinin sarsıntılar arzetmesine rağmen, Yunanlıların bu cephe derinliklerinde, artık bugünkü vaziyet karşısında harekâta tevessül edip etmiyeceklerini kestiremiyoruz.

Telgraf, Telefon ve Telsiz Haberleri

Ankara Haberleri

Bulgaristan - Türkiye

Takas muameleleri altı ay müddetle uzatıldı

Ankara (Telefonla) — Evvelce Bulgaristanla yapılan takas muameleleri bir sene müddetle uzatılmıştı. Henüz takas muamelelerinin intaç edilmediğini gören alâkadar makamlar bu müddetin bir defaya mahsus olmak üzere altı ay daha temdidini kararlaştırmıştır.

İaşe teşkilat kadroları tamamlandı

Fiyat mürakebe kontrollerine kurslar açılacak

Ankara (Telefonla) — Kadrolarını tamamlıyan yeni iaşe teşkilâtı vilâyetlerdeki yardımcı teşekküllerini takviyeye karar vermiştir. Bilhassa İstanbul ve İzmir gibi büyük birer ticaret merkezi olan vilâyetlerde halen faaliyette bulunan fiyat mürakabe teşekküllerinin daha iyi randıman verebilmesi için memurlara ders verilmesini lüzumlu görmüştür.

İaşe müsteşarlığı bu maksatla her iki vilâyette de birer kurs açarak piyasaları kontrol eden elemanların iaşe mevzuu üzerinde nazarî bilgilerini takviye edecektir. Bunlar bir taraftan kursa devam ederlerken diğer taraftan da kontrol vazifelerini yapacaklardır.

Bulgaristanda kanlı bir hâdise

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

şayan bir vak'a olmuştur:

Bulgar üniversitesi talebesinden münevver bir genç; Almanların da bulunmakta oldukları bir mecliste hükûmetin takip etmekte olduğu siyaseti, bilhassa Almanların Bulgar topraklarını işgal etmelerine rıza göstermelerini şiddetli bir lisanla tenkit etmekte bulunmuştur. Hazır bulunan Almanlardan bir binbaşı da tabancasını çekip ateş etmek suretiyle bu genci derhal öldürmüştür.

Oğlunun bir Alman binbaşısı tarafından öldürüldüğünü haber alan baba, hâdiseyi büyük bir soğukkanlılıkla karşılamış, fakat tam Alman binbaşısının geçeceği yolu bekleyerek kendi tüfeği ile onu yere sermekte gecikmemiştir.

Tabiî derhal Gestapo denilen Alman askerî polisi vaziyeti öğrenmiş ve hâdiseye el koymuştur. Bu baba için tatbik edilen ceza; binbaşıyı öldürdüğü saatten tam on beş dakika sonra kendi evinin kapısı önünde asılmak olmuştur. Bu hal ve hareket Bulgar milletini büsbütün galeyana getirmiş bulunmaktadır.

Şimdilik bu kadar!

Gazeteci ve asker

(Baş tarafı 3 üncü sayfada)

yahut memleketin istilâsı arifesinde dahildeki millî vahdeti bozacak propagandalar yapmışlardır.

Fakat bunlar gibi kötü ruhlu, satılmış vicdanlı insanlara memleketin diğer sahalarında da ayni nisbet dairesinde rastlanır. Maalesef bir memleketin bütün evlâtları yüzde yüz o memlekete sadık, yüzde yüz tam manasile milliyetperver olamıyor. Bu da beşerî bir zâftır.

Şu noktayı da şükranla kaydetmek isterim ki, memleketimizde bu türlü ruhu ve kanı bozuk insanların nisbeti fevkalâde azdır. Fakat yok değildir.

B. Daniş Yıldızalp'a:

Teveccühünüze teşekkür ederim.

M. S.

Üç Alman denizaltısı batırıldı

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

kuvvetle bertaraf olunamıyacağını, hiç bir şüpheye mahal kalmıyacak bir tarzda isbat için kazanılmaktadır.

Yalnız Alman denizaltıları değil, fakat Alman muharebe kruvazörleri de, Atlantiğin Amerika sahiline kadar geçmiş ve kafile haricinde münferiden seyahat etmekte olan gemilerimizden bir kaçı daha şimdiden batırılmıştır. Düşman, 42 tul derecesine kadar garpte gemiler batırmıştır.

Bu taraflarda, şiddetli ve aman vermez bir mücadele yapılmaktadır, tâ ki mühimmat ve gıda maddeleri akını durmadan gelsin. Burada ve gayretimizi azaltamıyacağımız orta şarkta harp gayretlerimiz, bunlarsız, idame edilemez.

Şimdilik kayıplarımız fazlalaşmıştır. Öldürücü kudretteki bu meydan okumaya karşı koymak için iktidarımızda bulunan bütün kudret ve kuvvetimizi, bütün kaynaklarımızı, bütün san'at ve ilmimizi kullanıyoruz.

Fakat kuvvetlerimiz, her hafta artmaktadır. Son baharda ve kışın buraya varmış olan Amerikan torpito muhripleri, tedricen faaliyete geçmektedir. Kendi filotillâlarımızın adedi de fazlalaşmaktadır. Ada ve denizler üzerindeki hava kuvvetimiz süratle artmaktadır.

Gittikçe artan bir tesirle mukabele ediyoruz. Dün, üç Alman denizaltı gemisinin muhakkak surette batırılmış olduğu haberini aldım. 13 teşrinievvel 1939 tarihindenberi, bu derece sevinç verici bir haberle, denizaltılara karşı üçlü bir zafer haberi ile çesaret bulmamıştım.

Bilirsiniz ki tehlikelerin vahametini milletimizden gizlemek âdetim değildir. Bu sebepten dolayı, bu tehlikeleri iktiham edeceğimiz hakkındaki itimadımı bildirdiğim zaman bana inanılmasını istemeğe hakkım vardır.

Fakat, Hitler ve avenesinin karşısında bulundukları İngiltere ile Amerika birleşik devletleri arasındaki deniz yollarını kesmek, bu kuvvetli milletleri biribirinden ayırmak ve birbirini müteakıb tahrip etmek acı mecburiyetini herkes anlıyabilir. Bu Atlantik muharebesini harp tarihlerinde verilmiş muharebelerin en mühimlerinden birisi olarak telâkki etmeliyiz.

İşte, B. Winant, dünya tarihinin büyük bir dönüm noktasında bize gelmiş bulunuyorsunuz.

Hedeflerimiz, sizin de hedeflerinizdir. Tehlikelerimiz, menfaatlerimiz, sırlarımız, sizin de tehlikeleriniz, menfaatleriniz ve sırlarınızdır. Ve bir gün gelecek, Britanya imparatorluğu ve Amerika birleşik devletleri, zaferin ikilî olan muhteşem ve yüksek vazifeleri de birlikte yapacaklardır.

İrlânda bitaraf kalacak

Dublin, 18 (a.a.) — B. Devalera, birleşik Amerikaya hitaben radyoda söylediği bir nutukta ezcümle şöyle demiştir:

Bitarafiğımız, İrlanda milletinin kat'î arzu ve iradesini temsil etmektedir. Bugün vaziyet şudur ki, İrlanda hükûmeti ve milletin kahir ekseriyeti harbe sürüklenmemeğe karar vermişlerdir. Birkaç anonim propagandacı, memleketimizin Büyük Britanyaya karşı taarruz üssü olarak kullanılmasından korktuklarını bildirmişlerdir. Bunun vuku bulmıyacağını taahüt ettik. Muhariplerden hiç birinin topraklarımızı diğerine karşı taarruz üssü olarak kullanmamasına azimle karar verdik. Böyle bir şeye müsaade ettiğimiz takdirde harbe sürüklenmiş oluruz. Malik olduğumuz istiklâli kazanmak için asırların geçmesi icap etmiştir.

B. Devalera Amerikadaki İrlanda dostlarından, buğdayı ve ham maddelerle harp malzemesi elde etmek maksadiyle Amerikaya hareket etmiş olan müdafaa koordinasyon nazırı B. Aikene yardımda bulunmalarını rica etmiş ve: On binlerce ton buğday ithal edemediğimiz takdirde kâfi derecede ekmek ve iaşe maddesi bulamamak gibi büyük bir tehlikeye maruz bulunuyoruz demiştir.

Mısır Başvekilinin beyanatı

Eden ile görüşmeleri hakkında izahat verdi

Kahire, 18 (a.a.) — Başvekil Sırrı Paşa dün akşam mecliste Edenle yapılan görüşmeler hakkında beyanatta bulunmuştur.

Başvekil şöyle demiştir :

Edene, Mısırın demokrasilere sadıkane bir surette müzaheret ve samimî şekilde yardım tasavvurunda bulunduğunu hürriyet ve medeniyet davasının nihayet muzaffer olacağına inandığını söyledim.

Karşılıklı menfaatimizi alâkadar eden meseleleri kendisiyle muhtelif vesilelerle ve bugünkü vaziyete göre müzakere ve münakaşa ettim. Eden bana hükûmetinin askerî meseleler hakkındaki noktai nazarını izan etti.

Bu mahrem görüşmelerin teferrüatını ifşa etmek umumî menfaate uygun değildir. Fakat bu görüşmelerin açık bir surette ve müttefikimizle olan münasebetlerimizin vasfı olan tam dostluk ve anlayış içinde cereyan etmiş olduğunu söylemek isterim. Aralarındaki dostluk muahedesi hükümlerine göre birbirlerine mümkün olan her türlü yardımı yapmak, iki hükûmetin müşterek arzusudur.

Yunanlılar Tepedelene taarruza geçti

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

için hazırlamış bulunmaktadır. Almanların tehditleri ve başıyan yeni sinir harbi hiç müsmir olmamaktadır.

Bundan dolayı Berlinden gelen haberlerde Almanya ile Yunanistan arasındaki münasebatın artık normal sayılamıyacağı bildirilmektedir. Bu suretle ve bu tarzda yapılan tefsirat ve işaalarla Yunan efkârı umumiyesinde bir tesir yapılmak istenmekte ise de hiç bir faide vermemektedir. Artık tamamile sinir harbi başlamış bulunuyor. Ancak Yunanlılar tıpkı İtalya harbinden evvel olduğu gibi bütün bu tefsir ve tehdidâmiz işaaları büyük bir vakar ile karşılamaktadırlar. Yunanistanın kuvvei maneviyesi çok iyidir ve hattâ artmıştır. Buna da müessir olan iki cihet bulunuyor. Birincisi son İtalyan taarruzunun inhizamı ve ikincisi de Amerika cümhurreisi Rooseveltin son defa söylemiş olduğu nutkunda Yunanlıları teşci etmesidir.

Kralın orduya beyannamesi

Atina, 18 (a.a.) — Atina ajansı bildiriyor:

Elenler kralı ikinci Jorj, orduya hitaben aşağıdaki emri yevmiyi neşretmiştir:

Subaylar, erbaşlar, erler,

Adeden faik bir düşmana karşı dört aydan fazla zamandır devam eden çetin muharebeler, insanlara ve tabiate karşı dört aydan beri devam eden kara - manca mücadeleler, kuvvetlerinizi azaltmak şöyle dursun, bilâkis hızınızı ve mukavemetinizi muhteşem bir tarzda çelikleştirmiştir. Ve çoktan beri süratle hazırlanan düşman, bundan bir hafta evvel, sizleri sarsmağa hazır olduğunu sanınca ve bu derece ümit bağladığı büyük hücum gayretine teşebbüs edince, düşmanı yalnız tutmakla kalmadınız, fakat ona şiddetli bir darbe indirdiniz. Ona lâyık olduğu cevabı verdiniz ve Yunan kahramanlığının nelere kadir olduğunu bir kere daha gösterdiniz.

Düşmanı mağlûp ettiniz, Elen muharipleri, çünkü sizin damarlarımızda maraton ve termopil erlerinin kanı dolaşıyor. Düşmanı mağlûp ettiniz, çünkü hak sizin tarafınızdadır. Ve Allah ve Hazreti Meryem muininizdir. Düşmanı mağlûp ettiniz. Çünkü düşmanın tanklarına çelikten göğüslerinizi ve granitten azimlerinizi karşı koydunuz.

Epirin ve Arnavutluğun karlarla örtülü dağlarında modern Yunanistanın çok şanlı ve kanlı hamaset destanını yazarken, kraliyet bahriyesine mensup kardeşleriniz de denizlerde ve havalarda, Elen tarihinin altın sayfalarını yazmaktadır ve bu şayfalara ilâve olunmaktadır.

Bütün medeni dünya, hayranlık içinde, Yunan silâhlarının zaferlerini takip ediyor.

Cesur Elen muharipleri,

Kahramanlıklarınızdan derin surette mütehassis olarak, bir baba gururu ile, vatan adına sizlere teşekkür ederim.

Şuna emin olunuz ki bütün Yunan vicdanı, Yunanistanın şeref ve hürriyetini her ne pahasına olursa olsun muhafaza etmek sarsılmaz hissi ile mülhemdir ve Yunan vicdanına daima bu his rehberlik edecektir.

İtalyanlar

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

vam etmektedir. Kıtaatımız, müteaddit defalar düşmana karşı mukabil taarruza geçmişler, onu ağır zayiata uğratmışlar ve mühim kuvvetlerle mükerreren yapmış olduğu taarruzları püskürtmüşlerdir.

Bizim zayiatımız da mühimdir. General Lorenzini, kıtaatının başında kahramanca çarpışırken maktul düşmüştür. Hava muharebeleri esnasında avcı tayyarelerimiz, bir İngiliz tayyaresini düşürmüştür.

Tayyarelerimizden biri üssüne dönmemiştir. Hareket üslerimizden birine karşı yapılan hava akınları, bazı zararlar ika etmiştir.

Berbera önüne gelmiş olan kuvvetli bir düşman filosu, şiddetli bir bombardıman yaptıktan sonra karaya asker çıkarmış ve bu askerler, garnizonumuzu ele geçirmiştir.

Hangi imparatorluk çöküyor?

Kahire, 18 (a.a.) — Ordu namına beyanatta bulunmağa memur bir zat dün akşam şu beyanatta bulunmuştur:

İngiliz Somalisinin merkezi olan Berberanın zaptı ile Adisebabaya karşı başka bir tehdit inkişaf etmektedir. İngiliz imparatorluk kuvvetleri şimdi on üç cepheden fasılasız surette İtalyan imparatorluğunun kalbine doğru ilerliyorlar. Berberanın istirdadı iaşe meselesini pek ziyade kolaylaştıracaktır.

Şurası hatırlatılmaktadır ki, İtalyanlar geçen Ağustosta Berberaya girdikleri zaman Roma radyosu "Britanya imparatorluğunun çökmesi şimdi sakınılması imkânsız bir hal almıştır.,, demişti.

Keren cephesindeki İngiliz muvaffakıyetlerinin bir taarruz mukaddemesi mi, yoksa altı haftadanberi devam etmekte olan mütemadî muharebelerde hâdiselerden mi ibaret olduğu hakkında henüz bir şey söylemek mümkün olmamakla beraber Reuterin muhabirine beyan edildiğine göre, Kerende harekât her halde yeniden kızışmaktadır.

Eski Rumanya hariciye nazırı

Bay Titulesko evvelki gece Kan'da öldü

Vichy, 18 (a.a.) — Sabık Rumanya hariciye nazırı Titulesco dün gece yarısından az evvel Cannes'da ölmüştür. Titulesco 58 yaşında idi.

Cannes, 18 (a.a.) — Dün Cannes'da vefat eden Titulesco Rumanya namına 1919 da Trianon muhadenamesini imza edenlerden biri idi. Rumanya elçisi olarak on sene Londrada bulunan Titulesco Rumanya, Yugoslavya, Çekoslovakya arasın da küçük itilâfın aktedilmesine yardım etmiştir. 1933 den 1936 ya kadar da 1934 de bir kaç gün lük fasıla müstesna Rumanya hariciye nazırlığını ifa etmiştir.

Moskova elçimizin bir ziyareti

Moskova, 18 (a.a.) — Ofi Fransız ajansı bildiriyor:

Diplomatik mahfillerden öğrenildiğine göre, Türkiye büyük elçisi Haydar Aktay cumartesi günü hariciye komiser muavini Vişinski tarafından kabul edilmiştir.

Amerika

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

tir. Bunlar oradan İngiltereye gideceklerdir. Bu filoyu teşkil eden dört motörlü Boering bombardıman tayyaresi uzun mesafeli tayyareler olup iki ay evvel Seatleden geldiklerinden beri Vaşington hava meydanında bulunmakta idiler. Tayyareler her gün bir tane hareket ettirilmek suretiyle İngiltereye gönderilecektir.

İngiltereye gönderilecek yeni gemiler

Nevyork, 18 (a.a.) — Reisicumhur Roosevelt, pek yakında İngiliz deniz ticaret filosu için 300 şilebin inşası maksadiyle muazzam bir plânı tatbike koyacaktır.

Bu malûmat Amerika bahriye komisyonu tarafından neşredilmiştir. Program 125 milyon İngiliz lirası masrafı istilzam etmektedir. Birleşik Amerikada halen her beş günde bir şilep inşa edilmektedir.

Yedi muazzam tezgâh iki senede beherî 10.000 tonluk 200 standard gemi inşa edecektir. Bu gemilerin epsi İngiltereye gönderilecektir.

Üç nakliye tayyaresi daha

Vaşington, 18 (a.a.) — Atlantiki merhalesiz geçebilen Boeing modelindeki yeni Cliper deniz nakliye tayyaresi tecrübe uçuşları yapmak üzere pazartesi günü Puget boğazına gelmiştir. Bu tayyare, imal edilmekte olan 6 Clipper tayyaresinden biridir. Bunlardan üçü imparatorluk hava münakale yollarında kullanılmak üzere İngiltereye gönderilecektir. Yeni tayyarelerin motörleri tayyareleri 30 saniyede havalandıracak kudrettedir.

Mihver tehdidile sarsılmıyan Belgrad

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

tice şudur: Mihver devletleri ve miver siyaseti aldanmıştır.

Ancak bu aldanmada ve Yugoslavyanın tam bir metanetle karşı koymasında Sovyet hükûmetinin de büyük bir rolü olmuştur. Çünkü hatırlardadır ki bir müddet evvel Sovyet Rusyanın Yugoslav elçisi Moskovaya gidip gelmiştir. Bu gidip gelme çok manidar bulunmaktadır. Hattâ Yugoslavyanın son kararlarını vermesinde büyük bir âmil olduğu muhakkaktır.

Diğer taraftan mihverin aldanışına âmil olan sebepleri sıralarken Amerikan Cümhurreisi Rooseveltin söylemiş olduğu nutku da unutmak lâzım gelir.

Türk, Yunan, Yugoslav ve İngiliz cephesi

Nevyork, 18 (a.a.) — "Ofi Fransız ajansı,,:

Nevyork Times gazetesi yazıyor:

Belgrattaki diplomatlarla diğer siyasî şahsiyetlerin ve askerî mütehassısların fikrine göre, bu yaz Yugoslavya, Türkiye, Yunanistan ve Büyük Britanyanın teşkil edeceği müşterek bir cephede Almanyaya karşı bir harbin sakınılmaz bir şey olarak telâkki edilmesi icap eder.

Belgrattan Stefani ajansına bildirildiğine göre, Yugoslavyadaki Sovyet elçisi Moskovaya yaptığı ziyaretten Belgrada dönmüştür.

Yeni ekmek tipi beğenildi

Ankara (Telefonla) — Tek ekmek tipi hakkında iaşe müsteşarlığına gelen malûmata nazaran bu ekmek beğenilmiş olmaktadır. Bilhassa lezzetinin mükemmelliği diğer vilâyetlerde bu ekmeğin kabulünü mümkün kılacaktır. Ayrıca elde edilen rakamlara göre umumî nüfusa isabet eden francelâ istihlâki azalmaktadır. İaşe müsteşarlığı bu azalışı nazarı itibara alarak francalâyı % 50 nisbetinde tahdit etmeğe karar vermiştir.

Kızılayda 45 bin liralık bir ihtilâs

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

balâğalı rakamlar işitilmekte olduğu için bunun hakiki miktarı hakkında hükûmetin izahat vermesini istiyen bir takrir vardı.

Takririn okunmasını müteakip sıhhat ve içtimaî muavenet Vekili Dr. Hulûsi Alataş kürsüye gelerek keyfiyeti berveçhiâti izah etmiştir:

1 — Kızılay Cemiyetinin merkez veznesinde filhakika geçen şubat ayı içinde bir ihtilâs meydana çıkarılmıştır. Bunun tahakkuk halinde olan miktarı 29 bin liradır ve 16 bin liralık bir mıktar üzerinde de tahkikat ve tetkikat devam etmektedir.

2 — İhtilâs; tediye senetleriyle bunların tediye edildiklerine dair alınması lâzımgelen makbuzlar üzerinde tahrifler yapmak suretiyle ve Kızılay tarafından vergi tahsil şubesine yatırılacak meblâğlara ait evrakı gene tahrif ederek bu meblâğı tahsil şubesine daima daha az yatırmak suretiyle çeşte çeşte ve devamlı bir halde yapılmıştır.

3 — Bu işe mütecasir oldukları gene cemiyetin kendi kontrolü neticesinde meydana çıkan merkezi umumî vezne kâtibi Sami ile muhasebe kâtiplerinden Şemsettin Cemiyet idare heyetinin talebi üzerine müddeiumumilikçe derakap tevkif edilmiştir.

4 — Keyfiyete ıttıla hasıl edilir edilmez mütecasirler hakkında bir taraftan takibata tevsül edildiği gibi ayni zamanda keyfiyet gazetelerle de olduğu gibi umumun ıttılaına arzedilmiştir.

5 — Şayanı teessür olan bu ve buna mümasil hâdiselerin tekerrür edememesi için Kızılay cemiyetince yeni tedbirler alınmıştır.

Hükûmetin izahı grup umumî heyetince tasvip edilmiş ve ruz namede başka madde olmadığından riyasetçe celseye nihayet verilmiştir.

Ticaret Vekâleti Lüks Kaşar [!] kabul etmiyor

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

nu 75 kuruştan sattığı haber verilen peynir kralı Yorgi Kondopulosun bu hareketinde ihtikâr olup olmadığını tetkik eden fiyat mürakabe komisyonu, Kondopulosu, eski, kokmuş peynir satarak ihtikâr yapmaktan ve umumî sıhhate muzır hareket etmekten dolayı adliyeye vermişti. Peynir kralı Kondopulosun adliyece tevkif olunduğu haber alınmıştır.

Korsan

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Ne hariciye nezareti, ne Beyaz Saray, ne de sair nezaretler ve hükûmetin daireleri bu şayia hakkında mütalea yürütmüyorlar. Başka kaynaklara göre bu denizaltı gemisine çekilen bir telsiz telgraf, Amerikan makamları tarafından dinlenilmiştir.

Kömür ihracatı

Bunun için ayrıca Etibanktan müsaade alınacak

Ankara (Telefonla) — Her ne kadar ihrakiyelik kömür ihracı hükûmetçe serbest bırakılmışsa da ihraç edilecek kömürler için Etibank veya Ereğli kömür işletmesinden bir vesika ibraz edilmediği takdirde gümrükler idaresi bu kömürlerin memleketten çıkarılmasına müsaade etmiyecektir.

İskenderun, Edirne, Görele kontrol merkezleri kaldırılıyor

Ankara (Telefonla) — Ticaret Vekâleti İskenderun ve Edirnede yumurta kontrol merkezlerile Göreledeki fındık muvakkat kontrol merkezini 15 nisandan itibaren kaldırmağa karar vermiştir. Bu tarihten sonra bu merkezlere yumurta ve fındık gönderilmekten harcirah ve masrafı alınmak suretile müayene memuru sevkedilecektir.

Memuriyet ilânı

Maliye Vekâletinden

«I»

6/9/1940 tarih ve 4605 numaralı resmi gazetede münteşir, 17/8/1940 tarih ve 3/14177 numaralı kararnameye bağlı toprak tevzi talimatnamesinin tatbiki için teşkil edilen ve edilecek olan komisyonlarda çalıştırılmak üzere A. — Reis; B «Aza; C» Fen memuru alınacaktır.

Bu memurlara, yol masrafları hariç, ayda maktuan verilecek ücretin asgari miktarı;

Reise: 175
Azaya: 150
Fen memuruna: 150

«II»

ARANAN ŞARTLAR

Reisten:

1 — Yaşı 60 dan fazla olmamak;

2 — Defterdarlık, tapu grup müdürlüğü, malmüdürlüğü, vilâyet tapu sicil muhafızlığı, veyahut bu vazifelere muadil adli veya mali hizmetlerde bulunmuş olmak,

3 — Sicil itibarile hizmetinden istifade edilebileceği anlaşılmak;

Azalarda:

1 — Yaşı 60 dan fazla olmamak;

2 — Mal müdürlüğü, sicil muhafızlığı, Nahiye müdürlüğü, arazi tahrir komisyonu reisliği veyahut bu vazifelere muadil adli veya mali hizmetlerde bulunmuş olmak;

3 — Sicil itibarile hizmetinden istifade edebileceği anlaşılmak;

Fen memurlarında:

1 — Yaşı 55 den fazla olmamak;

2 — Tapu ve kadastro veya «Nafia ve imar veyahut askeri harita U. Müdürlüğü hizmetlerinde bir sene fen memurluğu yapmış olmak; veyahut ta Nafia veya tapu ve kadastro fen tatbikat mekteplerinden mezun olmak;

3 — Sicil itibarile hizmetinden istifade edilebileceği anlaşılmak;

«III»

Müracaat şekli

Yukarıda yazılı şartları haiz bulunanlar, bir istidâ ile aşağıdaki vesaiki en geç 15/4/1941 tarihine kadar Maliye Vekâletine «Milli Emlâk» göndereceklerdir.

Komisyonların derhal teşkili mukarrer olduğundan, aranan evsafı haiz olanlar müracaat sırasına göre tayin kılınacaklardır.

«IV»

Aranan vesaik

1 — Nüfus hüviyet varakası «aslı veyahut noterce veya resmi bir makamca musaddak sureti»

2 — 6 kıt'a fotoğraf «altı buçuk dokuz eb'adında»

3 — Mektep tasdikname veya şehadetnamesi «aslı veya musaddak bir sureti»

4 — Bulunduğu memuriyetlere ait vesaikin aslı veyahut musaddak sureti «tasdikli sicil karnesi veyahut musaddak sureti kâfidir.»

5 — Sıhhi durumunun her iklimde ve köylerde vazife ifasına müsait olduğuna dair hükümet veya belediye doktorluğu raporu;

6 — C. Müddeiumumiliğinden mahkûmiyeti olmadığına dair vesika «istida zirine Müddeiumumilikçe tasdikli meşruhat verilmek sureti ile de olabilir.»

7 — Hüsnühal kâğıdı;

8 — Askerlik vesikası «Nüfus hüviyet varakasında varsa ayrıca istemez.»

9 — Talip olan şahıs resmi bir dairede müstahdem ise, bu dairenin alâkalı muvafakatini gösteren vesika «Talebe müteallik istida ve merbutu vesikaların o daire vasıtası ile Maliye Vekâletine gönderilmesi halinde ayrıca muvafakatnameye lüzum yoktur.»

NOT: İstidanamede bu vesaikin gönderildiği ve listesi yazılacaktır.

10 — Aşağıda yazılı şekilde taahhütname «Bu taahhütnamedeki müteselsil kefilin resmi dairelerde veyahut ticari, mali veya sınai müesseselerde memur ve müstahdem olması şarttır.»

«V»

Taahhütname şekli

Maliye Vekâletince Toprak tevzi talimatnamesinin tatbiki için teşkil edilecek toprak tevzi komisyonlarında bir vazifeye tayinim halinde bu vazifeyi kabul edeceğimi ve en az 45 gün evvelinden haber vermeden bu vazifeden istifa veya bu vazifeyi terk veyahut hizmetimden istifade edilmediği veya istihdamımın devamının caiz olmadığı idarece takarrür ettirilerek vazifeme nihayet verildiği takdirde, komisyon mesaisinin bu yüzden sekteye uğraması sebebi ile hasıl olması mümkün ve muhtemel zararlara karşı maktuan ve cezai şart olarak beş yüz lira tazminat vermeği ve bunun için hakkımda dava ikamesine ve ilâm istihsaline lüzum olmadan bu taahhütnamenin icraya vazı veyahut hazineden alacağım varsa bu alacaktan def'aten takas ve mahsubu ve yine bu taahhütnameden mütevellit her hangi bir ihtilâf için dava ikamesine lüzum hasıl olursa bu davanın Ankara mahkemelerince rüyetini; kabul ve taahhüt ediyorum.

Adres:

Nüfus hüviyet varakasındaki hüviyeti:

..... nin cezai şart olarak taahhüt ettiği beş yüz liraya kadar ayni şartlarla müteselsil kefil olarak kefalet ederim.

Kefilin meslek ve adresi:

Nüfus hüviyet varakasındaki hüviyeti.

NOT: Bu taahhüt ve kefaletname noterce resen tanzim olunacaktır.

«1531» «2070»

Beykoz Askerî Satınalma Komisyonundan:

1 — Aşağıda cins ve miktarı yazılı süt ve yoğurt 25/3/941 salı günü saat 14 te pazarlıkla satın alınacaktır

2 — Takarrür eden fiyat üzerinden %15 teminat alınacaktır.

3 — Evsaf ve şerait her gün mezkûr komisyonda görülebilir.

Süt 2500: 3000
Yoğurt 2000: 2500 (2013)

Darphane ve damga matbaası müdürlüğünden

1 — Kilosuna bir kuruş tahmin edilen azami 50 ton matbaa bıçak artığı kırpıntı kâğıdı idaremizde müteşekkil komisyonca 26/3/941 çarşamba günü saat 16 da açık arttırma ile satılacaktır.

2 — Taliplerin mezkûr gün ve saatte teminat akçesile komisyona müracaatları.

3 — Kâğıt ve şartname her gün görülür. (1794)

Beykoz Askerî Satınalma Komisyonundan:

Malzemenin cinsi	Ölçüsü	Miktarı
Portlant çimentosu	Ton	3,750
Sönmüş kireç	Kg.	1,280
Döşeme tahtası	M.	2,340
" kirişi	"	0,880
Tavan tahtası	"	0,705
Çatı altı tahtası	"	1,928
Marsilya kiremidi	Adet	2890
" mahyalık	"	250
Kapı tokmağı ve kilidi menteşe	"	4
Pençere ispanyolet menteşesi	"	6
Çinko 12 No. 2 MM. kalınlığında	Kg.	234
Çivi	"	108
Cam	M.	11.64

1 — Yukarıda cins ve miktarı yazılı malzeme 24/3/941 günü saat 14 te komisyonumuzca münakasaya konmuştur.

2 — Takarrür eden fiyat üzerinden% 15 teminat alınacaktır.

3 — Evsaf ve şerait her gün mezkûr komisyonda görülebilir. (2014)

RADYO

BUGÜNKÜ PROGRAM

8.00	Program	18.30	Konuşma
8.03	Haberler	18.45	Çocuklar için musiki
8.18	Müzik	19.30	Haberler
8.45	Ev kadını	19.45	Müzik
	★	20.15	Radyo gazetesi
12.30	Program	20.45	Müzik
12.33	Müzik	21.10	Konuşma
12.50	Haberler	21.25	Müzik
13.05	Müzik	21,45	Müzik
13.20	Müzik	22.30	Haberler
	★	22,45	Müzik
18.00	Program	23.25	Kapanış
18.03	Konuşma		
18.08	Müzik		

BORSA

17 Mart 941

Açılış ve kapanış

Londra	1 Sterlin	5.24
Nevyork	Dolar	132.20
Cenevre	İsviçre Frc	29.98
Atina	Drahmi	0.9975
Sofya	Leva	1.6225
Madrid	Pezeta	12.9375
Belgrad	Dinar	3.175
Yokohama	Yen	31.1375
Stokholm	İsviçre kron	31.005

Esham ve Tahvilât

İttihad Değirmencilik 22.—

İLÂN

940/4525

İstanbul Beşinci İcra memurluğundan:

Selâmi Sarsılmaza 115 lira vermeğe borçlu Ahmet Dilşenden haczedilip 2004 No. lu kanun hükmüne tevfikan vaziyet ve takdiri kıymet muameleşi yapılarak tamamına 100 Lira kıymet takdir olunan ve paraya çevrilmesine karar verilmiş bulunan Mercan mahallesinin Valide hanı Mesçit altı 480 kütük 339 ada ve 136 parsel kayıtlı eski ve yeni 20 No. lu kârgir bir odanın evsafı aşağıda yazılıdır.

Mezkûr gayri menkul Mercanda Valide hanı avlusunda bulunan cami altındaki dükkânlardan birisi olup iş bu dükkânların bahçe kısmına çıkan ahşap mahaller belediye tarafından yıktırılmış ve Mesçit altında kalan kemerli mahal de haricen örülmek suretile kapatılmış olduğu ve mezkûr gayri menkul de yıkılarak bir kısmının arsa olduğu saha ve hududunun tapu kaydına uyduğu görülmüştür.

Mezkûr gayri menkulün mevki ve vaziyeti hazırası emsaline nazaran hali hazır alım satım piyasası göz önünde tutularak tamamına 100 lira kıymet takdir edilmiştir.

İşbu gayri menkulün arttırma şartnamesi 13/3/941 tarihinden itibaren 40/4525 No. ile stanbul beşinci icra dairesinin muayyen numarasında herkesin görebilmesi için açıktır. İlânda yazılı olanlardan fazla malûmat almak istiyenler işbu şartnameye ve 40/4525 dosya No. sile memuriyetimize müracaat etmelidir.

2 — Arttırmaya iştirak için yukarıda yazılı kıymetin % 7.5 nisbetinde pey akçesi veya milli bir bankanın teminat mektubunu tevdi edecektir. (Madde 124)

3 — İpotek sahibi alacaklılarla diğer alâkadarların ve irtifak hakları sahiplerinin gayri menkul üzerindeki haklarını hususile faiz ve masrafa dair olan iddialarını işbu ilân tarihinden itibaren 15 gün içinde evrakı müsbitelerile birlikte memuriyetimize bildirmeleri icap eder. Aksi halde hakları tapu sicilli ile sabit olmadıkça satış bedelinin paylaşmasından hariç kalırlar.

4 — Gösterilen günde arttırmaya iştirak edenler arttırma şartnamesini okumuş ve lüzumlu malûmatı almış ve bunları tamamen kabul etmiş ad ve itibar olunurlar.

5 — Gayrimenkul 11/4/941 tarihinde cuma günü saat 14 : 16 ya kadar İstanbul beşinci icra memurluğunda üç defa bağırıldıktan sonra en çok arttırana ihale edilir. Şu kadar ki, arttırma bedeli gayri menkul için tahmin edilmiş olan kıymetin en az % 75 ini bulmak ve satış istiyenin alacağına rüçhanı olan diğer alacaklılar o gayri menkul ile temin edilmiş ise bu suretle rüçhanı olan alacakların mecmuundan fazla olmak ve bundan başka paraya çevirme ve paylaştırma masraflarını tecavüz etmek şarttır. Şayet böyle bir bedel teklif edilmezse en çok arttıranın taahhüdü baki kalmak üzere arttırma 10 gün daha temdit edilerek 21/4/941 tarihine tesadüfen pazartesi günü saat 14 : 16 ya kadar İstanbul Beşinci İcra memurluğuna arttırma bedeli satış istiyenin alacağına rüçhanı olan alacaklıların mecmuundan fazla olmak ve bundan başka paraya çevirme ve paylaştırma masraflarını tecavüz etmek şartile en çok arttırana ihale edilir. Böyle fazla bir bedelle alıcı çıkmazsa ihale yapılmaz ve satış talebi düşer.

6 — Gayri menkul kendisine ihale olunan kimse derhal veya verilen mühlet içinde parayı vermezse ihale kararı fesholunarak kendisinden evvel en yüksek teklifte bulunan kim ise arzetmiş olduğu bedelle almağa razı olursa ona, razı olmaz veya bulunmazsa hemen 7 gün müddetle arttırmaya çıkarılıp en çok arttırana ihale edilir. İki ihale arasındaki fark ve geçen günler için % 5 den hesap olunacak faiz ve diğer zararlar ayrıca hükme hacet kalmaksızın memuriyetimizce alıcıdan tahsil olunur. (Madde 133)

7 — Alıcı arttırma bedeli haricinde olarak yalnız tapu ferağ harcını 20 senelik vakıf taviz bedelini ve ihale karar pullarını vermeğe mecburdur.

Müterakim vergiler, tenvirat ve tanzifat ve tellâliye resminden mütevellit belediye rüsumu ve müterakim vakıf icaresi alıcıya ait olmayıp arttırma bedelinden tenzil olunur. İşbu gayri menkul tamamı yukarıda gösterilen tarihte İstanbul Beşinci icra memurluğu odasında işbu ilân ve gösterilen arttırma şartnamesi dairesinde satılacağı ilân olunur

DEVA Kaşeleri

BAŞ, DİŞ, GRİP, NEZLE, ROMATİZMA ve SOĞUK ALGINLIĞINI DERHAL KESER

DEVA Kaşelerini Her eczanede arayınız:

Taksitle satış

MARVİN 15 sene garantili İsviçre Presisyon saatleri

LUXOR Radyoları

AEG Fırın - Süpürge ve her türlü elektrik aletleri

ZET Havagazı Ocakları

OSMAN ŞAKAR ve Şki.
Galata, Bankalar Cad. 47 - 59. Telefon: 41378
Beyazıt: Üniversite Cad. 28 - Kadıköy, iskele cad. 33 - 2

1941 İKRAMİYELERİ

T. İş Bankası 1941 Küçük Tasarruf Hesabları İKRAMİYE PLÂNI

1	adet	2000 Liralık	— 2000.— Lira
3	»	1000 »	— 3000.— »
2	»	750 »	— 1500.— »
4	»	500 »	— 2000.— »
8	»	250 »	— 2000.— »
35	»	100 »	— 3500.— »
80	»	50 »	— 4000.—
300	»	20 »	— 6000.— »

Keşideler: 4 Şubat 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

I — Keşif, şartname ve plânı mucibince idaremizin Kuruçeşme tütün bakım evi rıhtım ve çatısının tamiri işi pazarlığa konmuştur.

II — Keşif bedeli 540.79 lira muvakkat teminatı 40.55 liradır.

III — Pazarlık 24/3/941 pazartesi günü saat 15 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Keşif ve şartname sözü geçen şubeden parasız alınabilir.

V — İsteklilerin pazarlık için tayin olunan gün ve saatte kanuni vesaik ve % 7.5 güvenme paralarile birlikte mezkûr komisyona müracaatları

«1755»

İstanbul P. T. T. Müdürlüğünden

İdare ihtiyacı için 330 kilo kalay alımı pazarlığa konulmuştur. Pazarlık 2/4/1941 çarşamba günü saat 15.30 da Büyük Postahane binası karşısında Valde han içinde ikinci katta 23 No. da umumi depo muhasipliği odasında toplanacak müdürlük alım satım komisyonunda yapılacaktır.

Muhammen bedel 1287 lira muvakkat teminat 96 lira 53 kuruştur. Taliplerin şartnamelerini görmek ve muvakkat teminatlarını yatırmak üzere çalışma günlerinde Büyük Postahane binası birinci katta idarî kalem levazım kısmına, eksiltme gün ve saatinde de 940 mali senesi için muteber Ticaret Odası vesikası ve muvakkat teminat makbuzu ile birlikte komisyona müracaatları. (1738)

İstanbul Levazım âmirliği satınalma komisyonundan

50,000 adet jüt un çuvalı alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 25/3/941 salı günü saat 14.30 da Tophanede İst. Lv. âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin tutarı 38,000 lira ilk teminatı 2850 liradır. Taliplerin belli vakitte komisyona gelmeleri. Numunesi komisyonda görülür. (991) (2042)

• • •

900,000 adet kadar matra perçin çivisi ile pulu alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 25/3/941 salı günü saat 15 te Tophanede Lv. âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 9000 lira ilk teminatı 675 liradır. Talıplerin belli vakitte komisyona gelmeleri. Numunesi, komisyonda görülür. (1000) (2051)

• • •

Beherine tahmin edilen fiyatı 19 santim olan on beş miltyon adet şimşir veya çinko madeni düğme alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 25/3/941 salı günü saat 14 te Tophanede İst Lv. âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Tutarı 28,500 lira ilk teminatı 2137 lira 50 kuruştur. Taliplerin belli vakitte komisyona gelmeleri. (992) (2048)

• • •

4600 metre çekj halatı alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 20/3/941 perşembe günü saat 16 da Tophanede Lv. âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin tutarı 3036 lira ilk teminatı 227 lira 70 kuruştur. Nünunesi komisyonda görülür. Taliplerin belli vakitte komisyona gelmeleri. (998) (2049)

• • •

4 liste muhteviyatı makine parçaları alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 24/3/941 pazartesi günü saat 16 da Tophanede Lv. âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin bedeli 920 lira 72 kuruş teminatı 138 lira 11 kuruştur. Taliplerin belli vakitte komisyona gelmeleri.

(1008 — 2032)

• • •

Adet	
175.000	Köprülü sürgü
175.000	Köprüsüz sürgü.
160.000	Kesme kanca.

Yukarıda yazılı malzemeler alınacaktır. Pazarlıkla eksiltmesi 27/3/941 perşembe günü saat 14 de Tophanede Lv. âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır Tahmin bedeli 9335 lira 70 kuruş kat'i teminatı 1400 lira 36 kuruştur. Taliplerin belli vakitte komisyona gelmeleri.

(1006 — 2130)

• • •

Tutarı Lira	Teminatı Lira	Cinsi	Miktarı Adet
972	72.90	Büyük yarım yuvarlak halka.	40.000
5432	407.40	Küçük yarım yuvarlak halka.	280.000

Yukarıda yazılı halkalar müteahhit nam ve hesabına pazarlıkla satın alınacaktır. İhalesi 27/3/941 perşembe günü saat 14.30 da Tophanede Lv. âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Taliplerin belli vakitte komisyona gelmeleri. (1007 — 2131)

Maarif Matbaası Müdürlüğünden:

Cinsi	Miktarı	Tahmini tutarı	% 7.5 muvakkat pey akçesi
Kırpıntı kâğıdı	100 ton	2.000 L.	150 Lira.

Matbaamızda Nisan 1942 sonuna kadar birikecek olan kırpıntı kâğıtlarının açık arttırması 2/IV/1941 çarşamba günü saat 15 te matbaamızda icra edilecektir. İsteklilerin o gün ve saatte teminat makbuz veya mektuplariyle birlikte komisyona müracaatları

Şartname parasız olarak müdürlüğümüzden alınabilir. (1907)

Darphane ve Damga Matbaası Müdürlüğünden:

1 — Madeni para halitalarının izabesinde istimal edilmek üzere 250 numara 150 adet kapaksız pota satın alınacaktır.

2 — Alınacak potalarda aranılan en bariz vasıf azami 1500 derece harartte ve 3.5 saat zarfında halitaların izabesine ve her potanın asgari 25 veya iki potanın 50 döküm yapmaya mukavim bulunması olup diğer talî şerait verilecek şartnamelerde yazılıdır.

3 — Taliplerin 12/4/941 tarihine kadar teklif mektuplarını müdiriyete tevdi eylemeleri lâzımdır. (2112)

Deniz Levazım satınalma komisyonundan

55 adet hususi tip plâka

1 — Tahmin edilen bedeli (6875) lira olan 55 adet hususi tipte plâkanın 21 mart 941 cuma günü saat 14 te pazarlıkla eksiltmesi yapılacaktır.

2 — Kat'i teminatı (1031) lira 25 kuruş olup şartnamesi her gün komisyondan alınabilir.

3 — İsteklilerin 2490 sayılı kanunun istediği vesaikle birlikte belli gün ve saatta İstanbulda bulunan komisyonda hazır bulunmaları. (2016)

Hukuk ıstılahları LÛGATI ÇIKTI

Yazanlar: Avukat Celâl Feyyaz - Feyzi Gürsel.

Babıâlide İkbal, Beyazıtta Milliyet Kitapevinde ve Veznecilerde Üniversite eczahanesi karşısında Türkiye kitap evinde bulunur. Fiyatı 1 Lira

TÜRKİYE CÜMHURİYETİ

ZİRAAT BANKASI

Kuruluş tarihi: 1888. — Sermayesi: 100.000.000 Türk lirası. Şube ve Ajans adedi: 265

Zirai ve Ticarî her nevi banka muameleleri.

Para biriktirenlere 28800 lira ikramiye veriyor.

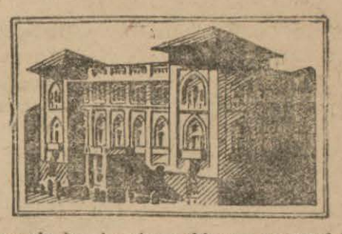

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesablarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4	adedi	1.000	Liralık	4.000	Lira	100	adedi	50	Liralık	5.000	Lira
4	»	500	»	2.000	»	120	»	40	»	4.800	»
4	»	250	»	1.000	»	160	»	20	»	3.200	»
40	»	100	»	4.000	»						

DİKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasiyle verilecektir.

Kur'alar senede dört defa 11 Mart, 11 Haziran, 11 Eylül ve 11 Birincikânun tarihlerinde çekilecektir.

Sahibi: A. Cemalettin Saraçoğlu Neşriyat Müdürü: Macit Çetin.
Basıldığı yer: (H. Bekir Gürsoylar ve A. Cemalettin Saraçoğlu matbaası)

20 MART 1941
Perşembe
3 üncü Yıl - No. 1031

Yeni Sabah

GÜNLÜK SİYASİ HALK GAZETESİ

İDARE YERİ
Nuruosmaniye, No. 84 İstanbul
Telgraf: YENİ SABAH İstanbul
TELEFON: 20795
Her yerde 5 Kuruş

BALKAN cephesi

Almanya da, karşısında Balkanlılardan mürekkep müşterek bir cephe teşekkül edeceğine emin olursa, bu harbi göze almaktan ise, vaz geçmeyi tercih edeceğine hükmolunabilir.

Yazan: Hüseyin Cahit YALÇIN

Fransız resmî istihbarat ajansı Amerikan gazetelerinin birinden naklen dikkate şayan bir haber tebliğ etti. Bu malûmata göre, Belgrattaki diplomatlar, bazı siyasî şahsiyetler ve askerî mütehassıslar bu yaz Balkanlarda Almanlara karşı Yugoslavya ile Türkiye, Yunanistan ve İngiltereden mürekkep bir cephe vücut bulacağını ve Almanya ile harbin sakınılması imkânsız bir vak'a diye düşünülmesi lâzım geleceğini söylüyorlarmış.

Başka kaynaklardan bu tehmini teyit eder surette hiç bir malûmat gelmemektedir. Bugün mevcut olan vaziyete nazaran bir kaç ay sonra Balkanlarda böyle bir müttehit cephenin teşekkül edeceğine ve bu cephe ile Almanya arasında bir harp zarurî olacağına hükmetmek hiç te doğru olmaz. Çünkü, ne Yugoslavyada, ne Türkiyede, ne Yunanistanda Almanya ile harp etmek için bir arzu ve niyet mevcut değildir. Harbi Balkanlara getirmeyi ancak Almanya düşünebilir. Fakat Almanya da, karşısında Balkanlardan mürekkep müşterek bir cephe teşekkül edeceğine emin olursa, bu harbi göze almaktan ise, vaz geçmeyi tercih edeceğine hükmolunabilir.

Almanyanın şimdiye kadar takip etmiş olduğu meslek meydandadır. Almanya asgarî fedakârlık ile azamî menfaat temin etmek yolunu tutmuştur ve bunda şimdiye kadar tamamile muvaffak olmuştur. Bir Balkan harbi Almanyayı çok yorabilir. Almanya bu harbi bitirmeğe muvaffak olmadan evvel harp başka taraflarda biter. Onun için, eğer Amerikaya aksedan malûmat doğru çıkar da Cenubu Şarkî Avrupasında üç Balkanlı devlet ile İngiltere arasında müşterek bir cephe vücut bulursa bunun harbe değil, sükûn ve istikrara delâlet edeceğine hükmetmek daha makul olur. Fakat Almanya Balkan devletlerini birer birer avlamak ve avucunun içine almak imkânını görürse fırsatı kaçırmıyacak ve son üç müstakil Balkan devleti üzerinde meşhur tabiyesini tekrara kalkışacaktır.

Bulgaristanın işgalinden sonra, Almanlar bir sükûn ve intizar devresi, hattâ bir tereddüt devresi geçiriyor zannolunabilir. Fakat bu durgunluğun zahirî olması çok daha muhtemeldir. Çünkü ileri bir hamleye kalkabilmek için Bulgaristanda esaslı bir surette yerleşmeğe ihtiyaç vardır. Bundan başka, Almanlar girişecekleri yeni maceranın kendilerini nereye kadar götürebileceğini etraflı surette anlamak istiyecekler ve zemini daha evvel siyasî bakımdan da hazırlamakta kusur etmiyeceklerdir.

Binaenaleyh, bugünkü durgunluk yarınki faaliyete gebedir. Mevsimin askerî hareketlere müsaadesiz olması, siyasî teşebbüslerin geri bırakılmasını icap etmez. Şimdiye kadar Alman siyasî teşebbüslerinin daha ziyade Yugoslavyaya müteveccih olduğunu kabul etmek lâzımdır. Yunanistana karşı doğrudan doğruya siyasî ve askerî bir hareket başlamadı. Bazı Bulgar gazeteleri ve Bulgar radyosu sabırsızlık eseri gösteriyorlar ve bu tecavüzlerin yakın olduğunu anlatmak istiyorlar. Çünkü Bulgarlar, Yunanlıların İngiliz kuvvetlerini memlekete soktuklarından, bu hareketin de Almanları icap eden tedbirleri almağa sevkedeceğinden bahse başlamışlardır ki bunun da mânası artık Alman askerî hazırlıklarının bitmeğe yaklaşmış olması demektir.

Fakat, Almanyanın siyasî teşebbüsleri ilk dakikalarda zannolunduğu kadar kolaylıkla yürümiyor gibidir. Yugoslavyadan hiç bir haber sızmıyor. Fakat Yugoslavyanın üçüzlü misaka imzasını koymadığını ve Alman ordularına hudutlarını açmadığını görüyoruz ki yalnız bu bile başlı başına büyük ve mühim bir haber demektir. Şimdiye kadar gayet müteredditane ve ihtiyatkâr davranan Yugoslav politikası Alman tazyikleri karşısında boyun eğmemek imkânını bulmuştur. Bugüne kadar gösterdiği mukavemet ve sebat ilerisi için az çok bir ümit verebilir.

Son günler Yugoslavyayı az çok teşci edecek hâdiselerle zengindir. Evvelâ, Arnavutluktaki son İtalyan taarruzlarının akim kalması, Yugoslavya aleyhindeki tehlikenin bir kısmını ortadan kaldırmış demektir. Yugoslavyanın ufak bir yardımı ile İtalyayı Arnavutluktan çarçabuk atmak kabil olabilir. Ondan sonra da dağlık arazi Yugoslav ve Yunan kuvvetlerine çok müsait bir müdafaa harbi temin edebilir. Böyle bir vaziyet Yugoslav ile Yunanistana yardımcı kuvvetlerin iltihakını da tabiî bir hale sokar. Amerikan yardımı ise müteredditane devletler için en büyük bir garantidir.

Maamafih, bütün bu düşünceler bugün için "akademik,, nazarî, mülâhazalardan ibarettir. İhtimalleri bir havadis ve hakikat şeklinde telâkki etmek insanı hayal sükutuna götürebilir. Bütün mesele Yugoslavyanın göstereceği azim ve cesarete bağlıdır.

Hüseyin Cahit YALÇIN

Anthony Eden

İngilizler bir Habeş şehrini zaptettiler

Keren önünde İngilizler 800 esir aldılar. Harp çok kızıştı

Kahire, 19 (a.a.) — İngiliz umumî karargâhının tebliği:

Trablusta, vaziyette hiç bir değişiklik olmamıştır.

Eritrede, Kerenin cenubunda yeni mühim mevziler zaptedilmiştir. İtalyan mukabil taarruzları tardedilmiş ve düşmana ağır zayiat verdirilmiştir. Vaziyet müsait bir tarzda inkişaf etmektedir.

Habeşistanda, Habeş vatanperverlerinin Debra Markosa karış tazyikleri inkişaf etmektedir.

17 mart tarihinde kuvvetlerimiz Habeşistanın cenubu şarkisinde mühim bir münakale merkezi olan Cicika şehrini işgal etmişlerdir.

Diğer cephelerde umumî ilerleyişimiz devam etmektedir.

Kerene taarruz

Kahire, 19 (a.a.) — Reuter ajansının Keren cephesinde bulunan hususî muhabiri bildiriyor:

Altı hafta kesif hazırlıklar yaptıktan sonra İngiliz kuvvetleri Kereni ihata eden düşman mevzilerine karşı pazar günü saat 7 de hücuma geçmişlerdir. Garpten ve cenubu garbiden gelen İngiliz kısmı küllisi şehre hâkim olan iki tepeyi işgal etmiş ve bir kaç saat için de 800 esir almıştır. Bunlardan

(Sonu sayfa 5 sütun 2 de)

Gidiyorlar mı?

Londra, 19 (a.a.) — Afi:

Belgradda Yugoslavya Başvekili ile Hariciye nazırının bugün Berline hareket edeceği hakkında şayialar devam eylemektedir.

Saraçoğlu Eden mülâkatı

İki hariciye nazırı dün Kıbrısta buluştular

Mülakatta her husus hakkında fikir mutabakatı müşahede edildi

Ankara, 19 (a.a) — İngiltere hariciye nazırı Edenin Londraya avdetten evvel Hariciye Vekilimizle tekrar müdavelei efkârda bulunmak arzusunu izhar etmiş olması üzerine, Şükrü Saraçoğlu 17 martta Ankaradan hareket ederek Kıbrısta müşarünileyhe mülâki olmuştur.

Hariciye Vekilimiz yarın Ankarada bulunacaktır.

Şükrü Saraçoğlu

RESMÎ TEBLİĞ

Kahire, 19 (a.a.) — Bu akşam aşağıdaki resmî tebliğ neşrolunmuştur:

Türkiye ve İngiltere Hariciye nazırları dün biribirine mülâki olmuşlardır.

İki Hariciye Nazırı, geçen ay B. Eden'in Ankarayı ziyaretinden beri enternasyonal vaziyette hasıl olan muhtelif inkişafları gözden geçirmişler ve hükûmetleri arasında mevcut olan tam görüş birliğini bir kere daha kaydeylemişlerdir.

Bu mülâkat Kıbrısta B. Edenin daveti üzerine bukubul muştur. B. Eden dün tayyare ile Kıbrısa gitmiştir. Gerek B. Eden gerek B. Şükrü Saracoğlu valinin resmî ikametgâhında misafir olmuşlardır.

Amerika ne vakit harbe girecek?

İngiltereye gönüllü Amerikalı pilot akını

Nevyork, 19 (a.a.) — Nevyork Sun gazetesi şunları yazıyor:

Hâlâ harp dışında bulunduğumuzu iddia edecek çok kişi kal-

(Sonu sayfa 5 sütun 3 de)

Bir İtalyan esirinin hatıra defteri

İtalyan askerleri Almanlar geliyor diye aldatılıyorlar

Atina, 19 (a.a.) — Reuter:

Esir alınan bir İtalyan subayının üstünde çıkan bir hatıra defteri Arnavutluktaki İtalyan cephesindeki feci şartları ve İtalyan kıtaatının derin bitkinliğini teyit etmektedir. Faşist olan bu İtalyan subayı, İtalyan makamlarının kıtaata Yunan askerlerin ancak içtikten sonra döğüş kabiliyeti olan kimseler olarak tanıttıklarından şikâyet etmektedir. Hatıra sahibi İtalyanların maddeten yorgun olduklarını ve fena gıda aldıklarını, gıda maddelerinin ileri hatlara gelirken esrarengiz bir tarzda kayboldukları ve baş kumandanlığın "hayasızca bir hodbinlik,, içinde yaşadığını şikâyetli bir lisanla yazmaktadır.

Hatıra defterine nazaran hakikî vaziyet İtalyan kıtalarından gizlenmektedir. "Ordu radyosu,, Po ordusunun Yugoslavyaya girdiğini ve Selânik üzerine yürüdüğünü ve Yunanistanda ihtilâl çıktığını haber vermiştir.

(Sonu sayfa 5 sütun 4 de)

DİKKAT!
İSTANBULDA
BİR ÖLÜ
ARANIYOR!
Bütün İstanbulu alâkalandıran bu garip ve esrarengiz hâdise
PEK YAKINDA
"YENİ SABAH,, da tefrika olunuyor!

HARP VAZİYETİ

Amerikanın yardımı

YAZAN: Emekli General Kemal Koçer

Amerika, yeni kanunla, demokrasi saflarında savaşanlara ve orada yer alacaklara harp için lüzumlu olan her şeyi vermeyi taahhüt ediyor.

Avrupanın irili ufaklı bir düzüne memleketi, harbe hazırlanmamak yüzünden de, bu günkü vaziyete düşmüşlerdir. Ancak bu noksanın giderilmesi bâdireden sıyrılmıya imkân verebilir.

Almanlar, 1918 mağlûbiyetlerinde yokluğun ve açlığın âmil olduğuna kanidirler, 1933 denberi her eli ve her san'at evini yarınki harp için çalıştırdılar.

(Sonu sayfa 5 sütun 1 de)

Örfî İdare üç ay müddetle uzatıldı

B. M. Meclisi bu hususta ki Başvekâlet tezkeresini müttefikan kabul etti

Dünkü merasimde Rektör söz söylerken

Ankara, 19 (a.a.) — B. M. Meclisi bugün Şemsettin Günaltayın riyasetinde toplanmış ve celsenin açılmasını müteakıb altı vilâyette ilân ve B. M. Meclisinin kararile üç ay temdit edilmiş olan örfî idarenin hitam tarihinden itibaren üç ay daha uzatılmasına müsaade edilmesi hakkındaki Başvekâlet tezkeresi okunmuş ve müttefikan kabul olunmuştur.

Meclis ruznamesinde bulunan ve Kütahya müstantiki Mehmet Saidin hâkimler kanununun muvakkat maddesinin a fıkrasına tevfikan tekaüde sevki ile müddeti hizmetine göre verilmek istenilen paranın vizesi hakkındaki divanı muhasebat encümeni mazbatasını müzakere ve tasvib ederek cuma günü toplanmak üzere içtimaına nihayet vermiştir.

General Besim Ömerin ölümü yıldönümü

Dün Üniversitede merasim yapıldı

Dün, İstanbul Üniversitesi tıp tarihi enstitüsünde bir sene evvel ayni günde vefat eden kıymetli profesör doktor Besim Ömer Akalının aziz hatırasını anmak için bir ihtifal yapılmıştır.

(Sonu sayfa 5 sütun 6 da)

Münakalât Vekilinin tetkikleri

Cevdet Kerim İncedayı

Münakalât Vekâletinin, kara sularımızda işliyebilecek makineli deniz nakil vasıtalarının seyrüseferini tanzim eden ve bu işi tek elden idareyi mecburî kılan kararnamesi bu ayın 21 inden itibaren mer'iyet mevkiine girecektir.

Kararnamede 150 ton ve daha yukarı tonajdaki sefinelere şamil olan tek elden idare işinin İstanbulda kurulacak bir komisyon tarafından tedvir edileceği tasrih edildiğinden alâkadar komisyon, şehrimizde teşekkül etmiş ve dün, ilk içtimaını yapmıştır. Komisyonun bu içtimaına, şehrimizde bulunan Münakalât Vekili Cevdet Kerim İncedayı riyaset etmiştir.

(Sonu sayfa 5 sütun 6 da)

Yerli kumaş fiyatları bir miktar ucuzluyor

İktısat Vekâleti ile yerli kumaşçılar ve çorapçılar arasında temaslar yapılıyor

Ankara, 19 (Hususî) — Şehrimize gelmiş bulunan İstanbul çorap fabrikatörleri çorap tipleri nizamnamesinin tatbik, sureti hakkında İktısat Vekâleti ile temasa başlamışlardır.

Fabrikatörlerin bu nizamnamenin tatbikinde müşkülüt çekileceğini ileri sürmelerine rağmen İktısat Vekâletinin tetkik elemanları meselenin izam edildiği şekilde olmadığını bildirmektedir.

Öğrendiğimize göre dürüst bir şekilde hareket edildiği takdirde ahkâmnamenin gerek tüccarlar, gerek halk için büyük faydalar temin edeceği delilleriyle ispat edilmektedir. Maamafih müzakereler devam et-

(Sonu sayfa 5 sütun 5 de)

Diğer Ankara telgrafları 5 inci sahifemizdedir

SABAHTAN SABAHA

Yersiz Tenkit

Tenkit, güzel şeydi; fakat yerinde olmalı; maruz kalanlar da tahammül etmesini bilmeli

— Biz artık unumuzu eledik; eleğimizi astık.. Bugün hayatta beklediğimiz ne kaldı ki?
— Bir tramvay karıcığım.

Tenkit fikri bizde yeni değildir. Edebî tenkit yarım asır evvelki gazete ve mecmualarımızda bir hayli inkişaf etmişti. İdarî ve siyasî işlerin tenkidi daha

(Sonu sayfa 5 sütun 4 de)

Müsabakamız:

— 23 —

MÜSABAKANIN ŞEKLİ

Bu parçayı kesip saklayınız. Son parça neşredildikten sonra bu parçalar bir araya getirilmek suretiyle meydana çıkacak resmi, vazıh adresinizle birlikte idaremize göndermek bahar müsabakamıza iştirak için kâfi gelecektir.

Şehir Meclisi dün son içtimaını yaptı

Vali bir nutuk söyliyerek bazı şehir meselelerini izah etti

İstanbul Şehir Meclisi dün saat 15 de reis vekili Faruk Derelinin riyasetinde, şubat devresi içtimalarının sonuncusunu yapmıştır.

(Sonu sayfa 2 sütun 4 de)

"18" Ay İtalyan işgali altında

Antalya ve havalisinden notlar

Yazan: *Dânîş Remzi Korok*

Mutasarrıf vekili Talâtın ansızın gelişi - Marki Farantinin porotestosu ve talepleri - İç Anadoluya kaçma teşebbüsü

— 9 —

Diyerek liva muhasebecisi ve mutasarrıf vekili Talâtın geldiğini haber vermişti. Onun böyle ansızın gelişine hiç bir manâ veremediler. Zaten ondan hoşlanmıyor, yaptığı hareketleri beğenmiyorlar, beceriksizliğine kızıyorlardı. Bu defa böyle apansız gizli bir toplantının üzerine gelmiş olması da büsbütün şüphelerini uyandırdı. Onu âdeta İtalyanlar nam ve hesabına çalışıyor zannettiler.

Halbuki Talâtın hiç de şu ara böyle bir fikir ve niyeti yoktu. Belki idaresizdi, belki koskoca bir mutasarrıflığı idare edebilecek bir tecrübeye sahip değildi. Ne de olsa bir liva muhasebecisi bulunuyordu. Ondan daha fazla bir iktidar ve muvafakıyet beklemek te abesti. Talât en nazik bir zamanda ve bir emrivaki ile getirilmiş olduğu mutasarrıflığın ne mühim bir iş olduğunu ancak onu kabul edip mutasarrıflık makamına oturduktan sonra anlamış, ondan sonra da bu büyük ve çok muhataralı yükün altında ezilmiştir. Asıl mutasarrıfın tayin olunup geldiği tarihe kadar geçen bu kısa müddet zarfında ise Antalyanın başına gelenler gelmiştir işte..

Bütün bunlardan Talât; ne dereceye kadar mesuldür?.. Acaba eski mutasarrıf Firuzan gibi o da cidden İtalyanlar hesabına mı çalışmıştır?. Öyle kanaat ediliyor ki böyle bir hasis ve habis niyeti yoktur. O sadece ehli olmadığı bir vazifeye bir kaç kademe birden atlıyarak çıkarılmış olmasının; ve vaziyeti itibariyle başında çok değerli ve politik bir idarecinin bulunması lâzım gelen bir memleketin en nazik bir zamanında velev ve mahâleten de olsa idaresini ele almış bulunmasının mahzurudur.

Fakat şüphesiz ki bütün bunları o sırada her Antalyalı münsif bir muhakeme ile temyiz ve tefrike ne vakit ve ne de bir sinir istirahati bulabiliyordu. Bunun için Emin bey, Zeki bey ve rüfekaları bu âni gelişi de vehleten her hangi bir şekilde telâkki edebilirlerdi. Nitekim de öyle olmuştu. Bu maksatladır ki Emin bey:

— Zeki azizim; dedi. Bizi burada görmesin. Sen onu müsait bir yerde kabul et, görüş. Belki böylesi hayırlı olur. Evvelâ bir fikrini öğrenmiş olalım. Bakalım kontrole mi geldi?.

Bu teklif muvafıktı ve derhal Zeki bey de öyle yaptı. Fakat Talâtın gelişi ise sırf bambaşka bir maksatla idi. O Marki Farantinin talebini bir türlü Emin beye söylemiye cesaret edememiş; hattâ mutasarrıflığa Emin beyin evi daha yakın bulunduğu halde oraya gitmeyip de bu uzak semtteki Zeki beyin evine gelmişti. Maksadı ona bir münasip lisan ile vaziyeti anlatıp, bilvasıta da Emin beye duyurup ikisinin birden Antalyadan kaçmalarını temin etmek imiş.

Zeki bey misafirini alt katta karşılayıp kabul eyliyerek konuşmuşlar ve dediğimiz şekilde Marki Faranti ile aralarında geçen hâdiseyi anlatınca Zeki bey:

— Öyle ise yukarı buyrun Emin bey de buradadır. Daha bir kaç arkadaş var. Hepimiz birlikte müzakere edelim.

Demiştir. Biraz sonra bütün hazır bulunanlar Marki Farantinin protestosunu ve Emin, Zeki beyler hakkındaki taleplerini duyunca:

— Fakat bunlar bizim memleketimizde olduklarını unutuyorlar mı?..

Diye bağrışıp çağırmıya başlamışlardır. Mutasarrıf vekili:

— Dahası var. Hemen zevalden sonra asker işgale başlıyacak.. Demin resmen donanma kumandanı makama bildirdi.

Emin bey:

— Siz ne cevap verdiniz? Kabul ettiniz mi?..

— Hayır.. İstanbuldan soruyum, dedim.

— Böyle şey mi olur efendim. Kat'î surete reddedecektiniz?

— İyi amma muttasıl Dahiliye nezaretinden bir gürütüye meydan verilmeden suyuna göre gidiniz diye emir üzerine emir geliyor. Ben ne yapayım?.

— Peki onlar sizin cevabınıza ne dediler?.

— Tamamiyle asker çıkaracak değiliz. Sadece Antalyada bulunan İtalyan tebaası, halkın emniyet ve asayişini muhafaza maksadiyle yüz kadar bahriye silâhendazı çıkaracağız. Bunu İstanbuldan sormağa ne lüzum var? Nasıl olsa kabul ederler?"

Cevabını verdiler. Tabii ben de kabul ettim.

Bu sözler, bütün geniş odada tam bir sessizlik içinde bitti. Sanki hepsi de meşum bir belâ ve musibet ile dillerini tutulmuş buluyorlardı. Yine sükûtu Emin bey bozdu:

— Felâket, dedi. Artık kurtuluş kalmadı. Bu yüz asker; akşama kalmaz bin nufusa çıkar. Ne yaptın azizim Talât bey; sen onlara işgal yolunu hazırlamış oldun.

Zeki bey de:

— Artık o geçti bir kere de kendi vaziyetimizi düşünelim. Bizi istiyorlarmış. Bunu ne yapacağız?..

— Tabii teslim olmıyacağız.

— İçeri Anadoluya kaçmanız için elimden gelen yardımı yapmayı Zeki beye vadettim. İsterseniz hemen bu gece hareket edin. Hattâ şimdi bile gitmek daha doğrudur.

Talâtın bu sözlerine Emin bey:

— Şuradan şuraya kıpırdamam, dedi. Hem nereye gidecek?. İstanbulda ve onların hükmettiği yerlerde düveli itilâfiye ile hürriyet ve itilâf fırkası var. Onlar da biz ittihatçıların gözlerini oymıya çahşıyorlar. Daha oralara gitmeden yakalanmak ihtimali var.

— İç Anadoluya gidiniz.

— Orası da şimdilik ne ittihat ve terakki ve ne de hürriyet ve itilâf mensubu insan istemiyor. Binbir sigadan geçiriyorlar. Yine en emin yer burasıdır.

— Fakat sizi istiyorlar.

— Teslim olmayız, olur biter.

— Ya cebir ve tazyik gösterirlerse.

— Müsaade etmezsiniz.

— Ya beni de dinlemezlerse?

— O zaman silâhla mukabele ederiz. Bizi evlerimizden sağ, salim çıkaramazlar.

Geniş odada yine meşum bir sükût oldu. Herkes başını önüne eğmiş derin derin düşünüyorlardı. Misafirlerden biri:

— İyi amma Emin ve Zeki beylerden ne istiyorlar?

Talât izah etti yine:

— İtalyan muhbirlerinin verdiği malûmata göre şehirdeki bütün taşkınlıkların ve soygun ile infilâk vak'alarının bütün müretttibleri Emin beyle Zeki bey imişler. Memleketin asayişi bakımından onların İtalyan konsolosluğuna teslimi lâzım geliyormuş.

Bunun üzerine emin bey biraz evvel diğer arkadaşlarına anlattığı bomba hikâyesini bu sefer mutasarrıf vekiline de anlatınca, onu da bir hayret ve takdir hissi sardı. Emin beye karşı:

— Şimdi Marki Farantinin sizi niçin istediğini anlıyorum. Korkmakta hakkı varmış!

(Arkası var)

Yeni Sabah

ABONE BEDELİ

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 Krş.	2700 Krş.
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	300 »

20 Mart 1941 PERŞEMBE
21 Sefer 1360
7 Mart 1357
Gün 79, Ay 3, yıl: 941 - Kasım 123

Güneş	Öğle	İkindi	
11.43	6.00	9.26	Ezanî
6.04	12.22	15.47	Vasatî
Akşam	Yatsı	İmsak	
12.00	1.31	10.03	Ezanî
18.21	19.51	4.24	Vasatî

DİKKAT

«Yeni Sabah» a gönderilen yazılar ve evrak neşredilsin edilmesin iade olunmaz ve bunların kaybolmasından dolayı hiç bir mesuliyet kabul edilmez.

ŞEHİR HABERLERİ

Sinemalar tetkik olunuyor

Her sinemada yangına karşı tedbirler alınacak

İstanbul belediyesi Ferah sinemasının yanmasiyle atlatılan büyük tehlikeden sonra, bu gekilde büyük tehlikelerin bir daha zuhuruna mâni olmak maksadiyle esaslı tedbirler almak için faaliyete geçmiştir.

Belediye heyeti fenniye müdürlüğünde mütahassıslardan mürekkep bir komisyon teşkil olunmuştur.

İtfaiye müdürlüğünün de bir âzası bulunan bu komisyon şehrimizdeki bütün sinemaları birer birer dikkatli bir tetkikten geçirecektir.

Bu tetkikat esnasında yangın tehlikesine karşı her sinemada alınacak tedbirler tesbit olunacak ve sinema sahipleri bunları yapmağa mecbur tutulacaktır.

Daha şimdiden Beyoğlu ve Şehzadebaşında birer sinemanın ahşap olduğu ve yangın için çok tehlikeli olduğu tespit olunmuştur.

Bir kahveci ölü bulundu

Hâdise, şüpheli görüldü

Şehzadebaşında, Direkler arası Vezneciler caddesi üzerinde, Darüttalim Kıraathanesi sahibi bulunan 80 yaşlarındaki Hacı Osman dün sabah kıraathanenin orta katındaki sıra bölmeler kısmındaki yatağında ölü olarak bulunmuştur. Zabıtaya verilen malûmat üzerine adliye doktoru tarafından ceset muayene edilmiş ve ölüm şüpheli görülmüş ve ceset morga kaldırılmıştır.

Yaptığımız tahkikata göre Hacı Osmanın oğlu ayrıca polise müracaat ederek:

— Babam bir kaç gün evvel yeni bir çırak almıştı. Bu ölüm gününde onun ortada bulunmayışı beni şüpheye düşürüyor. Ayni zamanda babamın üzerinde 1000 lira kadar bir para vardı. Bu para meydana çıkmadığı gibi bir takım yeni elbisesi de kaybolmuştur. Bu hususlara dikkatinizi çekerim, demiştir.

Ölünün bulunduğu mahalde, evine gitmediği geceler yattığı yatak ve sair eşya olduğu gibi durmaktadır. Yalnız dikkati çeken bir cihet vardır ki bu da diplerine kadar yandıktan sonra biterek sönmüş olan bir kaç tane mum yeri ve mum izleri mevcuttur.

Müddeiumumilik ve polis bunlar üzerinde ve kahveci oğlu tarafından yapılan ihbarın ciddiyet ve doğruluğu etrafında da ehemmiyetlice tahkikata başlamışlardır.

Alâkadar makamların daha şimdiden bir kaç kişiyi şüphe altında bulundurdukları ve onları sorguya çektikleri öğrenilmiştir. Henüz gaip garson hakkında bir malûmat alınamamıştır.

Asansörlerin kontrolleri

İstanbulda bulunan asansörleri belediye daimî bir kontrole tâbi tutmağa karar vermiştir.

Apartıman veya müessesinde asansör bulunan herkes belediyeye 15 gün zarfında bir beyanname verecek ve bu asansörler belediye tarafından fennî şekilde muayene olunacaktır. Beyanname vermeyenlerin asansörleri mühürlenecektir.

Şehir Meclisi son içtimaını yaptı

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

Ruznamede mevcut meselelerin müzakeresi esnasında sıhhî imdat talimatnamesinin bazı maddeleri münakaşalara sebep olmuştur. Halil Hilmi Uyguner söz alarak demiştir ki:

"— Şehirde bir çok yaralama vak'aları oluyor. Bunlar âcil tedaviyi ihtiyaç hissettiren hâdiselerdir. Fakat evlerimizde de bazı âcil tedaviyi icap ettirecek hâdiseler vukua gelmektedir. Bu hâdiselere imdadı sıhhî otomobilini getirtebilmek imkânsızdır. Âcil yardım diyoruz. Bundan ne kastolunuyor ? Henüz malûm değildir.,,

Belediye Sıhhat Müdürü Osman Sait söz alarak cevaben geniş malûmat vermiş, ezcümle:

"— Âcil yardımı bu kadar teşmil edersek o zaman işin esasından inhiraf etmiş oluruz. Vesaitimiz azdır. Şimdilik Beyoğlu, Eminönü, Üsküdar ve Fatih mıntakalarında geceleri nöbetçi doktor bulunduruyoruz. Bunların emrinde hususi otomobiller vardır. Bir telefonla derhal vak'a mahalline gideriler.,, demiştir.

Neticede bu talimatname encümene tadil olunmak üzere iade olunmuştur.

İkinci celse

Meclis ikinci celsesini vali ve belediye reisi doktor Lûtfi Kırdarın riyaseti altında yapmıştır.

Zabıtai belediye talimatnamesinin bazı maddeleri münakaşa ve kabul olunmuştur. Müteakiben vali ve belediye reisi doktor Lûtfi Kırdar şubat devresi içtimalarının neticelenmesi dolayısiyle kısa bir nutuk irat etmiştir.

Valinin nutku

Vali bu nutkunda ezcümle demiştir ki:

"— Bugünkü toplantımızla üçüncü intihap devresinin üçüncü yıl içtimaının şubat ayı bütçesi devresi sona ermiş bulunuyor. Bu devrede arz ve takdim ettiğimiz 941 yılı vilâyet ve belediye müşterek kısımlarını ihtiva eden İstanbul umumî meclisinin adî ve fevaklâde bütçeleriyle mülhak bütçelerimizin tetkikatını ikmal etmiş, ayni zamanda 939 yılına ait kat'î hesaplar üzerindeki tetkikatı tamamlamış bulunuyoruz.

Bu seneki bütçemizin, maarifte, ziraatte, nafiada, sıhhiye ve veteriner işlerinden mevcut teşkilât idame ve takviye edildiği gibi ilk okul öğretmenlerinden kıdem müddetlerini dolduranların iktisap ettikleri hakların ödenmesine mühim bir yer verilmiştir.

Bu arada yıllardanberi istimlâk bedellerinden alacaklı bulunan vatandaşlara karşı belediyenin borçlu olduğu meblâğların tesviyesi için ayrılan tahsisatı da memnuniyetle kaydederim.

Bütçenin icra mesuliyetini üzerinde taşıyanlara tahmil ettiği yukarıda hülâsaten arzettiğim vazifeleri tatbikat sahasına dökerek gelecek sene huzurunuza bunların fiilî neticeleriyle çıkacağımızı vâd ile hepinize saygı ve sevgilerimi sunarak şubat içtima devresinin nihayet bulduğunu arzederim. „

Muamele dolabı

Bir kurnaz muameleci müekkillerini meğer nasıl kandırmış?..

Dün yedinci asliye cezada bir emniyeti suiistimal ve dolandırıcılık davasına bakıldı. Yapılan hareketin çok kurnazca ve pek enteresan bir mahiyette olması itibarile tafsilâtını veriyoruz.

Muameleci Anesti Hironis isminde bir şahıs; zengin bir kadın olan Henni Teridisin umumî vekilliğini alarak bütün muamelâtını takip etmekte imiş. Bu sırada kadından 4000 lira borç eden Nikolâ Mersinos ile yine Galatadaki dükkânını terhin eyliyerek 1300 lira borç alan Galatada terzi Niko Panayotidisin bu borç alma ve ipotek muamelelerini hep bu Anesti Hironidis takip ederek neticelendirmiş.

Gel zaman git zaman derken geçenlerde kadıncağız ölmüş ve vereseden olan Kalyopi, Kıristina, Katina adındaki kızlarına baş vuran muameleci Anesti:

— Annenizin bütün işlerini senelerden beri ben takip ettim. Bütün muamelâtı iyi biliyorum. Kabul ederseniz sizin de işlerinizi takip edeyim.

Diye bir teklifte bulunmuş ve kabul edilmiştir.

Bundan sonra Anesti bir gün kızlara gelip:

— Annenize 1300 lira borcu olan terzi Nikola Panayotidisi 450 liraya sulh olmağa razı ettim. Eğer isterseniz bu parayı alıp ipoteğini ibra edelim.

Diyerek onları da bu işe razı etmiştir. Nihayet notere gidilmiş ve 450 lira Nikolâdan alınmış, ibra senedi tanzim edilerek ipotekli olan mal ipoteğinden kurtarılmıştır. Esas avukatları olan Kostantin Rali 450 lirayı noterden alarak kızlara teslim edip vermiştir.

Diğer taraftan terzi Nikola yine bir alacak yüzünden Ali isminde bir kaptan tarafından mahkemeye verilerek dükkânına haciz koydurmak istemiş, Nikolâ bu malın ipotek olduğunu ileri sürmüş ve kızların mahkemede şehadetleri icap etmiştir. Tabii üç kız da bu mahkemede:

— Evet dükkânı bize ipotek değildir. Biz onu 450 lira alarak ibra ettik ve malını ipotekten kurtardık.

Demişlerdir.

Fakat terzi Nikolâ buna hayret etmiş, mahkemeye tekrar tekrar, kızlara da kerrat ile dükkânının ipotekli olduğunu, tapu kaydında hâlâ işaret bulunduğunu söylemiş ise de mahkeme şahitlerin ifadeleri üzerine bu ipoteğin refini bir karar ile tapuya bildirmiştir.

Bu vaziyetten şüphelenen Nikolâ bilâhare kızları da ikaz edince işin iç yüzü anlaşılmıştır.

Meğer muameleci Anesti noterden 450 lirayı avukata teslim ile ipoteğin ref'ini ve ibra senedini tanzim eylerken sadece Nikolâ ismini kullanmış ve bütün ipotek muamelesine ait kayıt numaralarını da vereseye 4000 lira borçlu olan diğer Nikolâ Mersinosa ait dosyanın numaralarını koymuştur. Bu suretle alacaklılar farkına varmadan 4000 lirayı ibra etmişler ve Kadıköyündeki evin ipoteğini refeyle - mişlerdir.

Dünkü duruşmada bu meraklı dolandırıcılık ve emniyeti suiistimal davası işte böyle kurnazca hazırlanmış bir muamele dolabı idi. Duruşmada bazı şahitler noksan bulunduğundan bunların celbi için muhakemenin başka bir güne bırakılmasına karar verildi.

Türk Macar ticareti

Görüşmelere Ankarada devam olunacak

Bir buçuk aydanberi Peştede cereyan eden Türk - Macar ticaret müzakerelerinin durduğunu yazmıştık.

Macaristanda bulunan ve Bedri Tahir Şamanın riyaset ettiği heyetimiz memleketimize dönmüştür.

Bazı sabah gazeteleri, bu heyetin dönüşte gûya Sofyaya da uğrayarak ticarî temaslarda bulunacağını yazmıştı. Halbuki böyle bir tasavvur dahi yoktu. Nitekim heyetimiz, doğrudan doğruya memleketimize avdet etmiştir.

Heyetimizi takiben bir de Macar ticaret heyeti şehrimize gelmiştir. Bu heyete, Macaristanın memleketimizde bulunan ticaret ataşesi riyaset etmektedir.

Macar ticaret heyetinin Ankaraya giderek yarıda kalan müzakerelere devam olunacağı söylenmektedir.

16 kömür ocağı hazineye intikal ediyor

Sahip oldukları maden ocaklarını şahsen işletmekle mükellef oldukları halde imtiyazlarını başkalarına kiraya verdikleri İktisat Vekâletince haber alınmıştır. Bu şekilde hareket eden ocak sahiplerinin hukukunun sukut etmesi ve ocaklarının hazineye intikali lâzımdır.

Son yapılan tahkikatta Ereğli kömür havzasında 16 kömür ocağının imtiyazını taşıyan şahıslar tarafından kiraya verildiği tesbit edilmiştir. Teşkil edilen bu komisyon bu ocaklardaki tesisatın kıymetini takdir edecek ve ocak sahiplerinin yalnız bu bedeli alma hakları kalacaktır.

MAARİFTE

Maarif Müdürü Ankarada

Maarif Müdürü Tevfik Kut, dün Ankaraya gitmiştir. Maarif Müdürü Ankarada lise ve orta okulların ikinci yazılı imtihanları hakkında vekâlete izahat verecek ve tedrisat meseleleri hakkında temaslar yapacaktır.

Orta mektep müdürlerinin toplantısı

Şehrimizde bulunan orta mektep müdürleri dün bir toplantı yapmışlardır. Toplantıda orta okulların umumî tedris vaziyetleri mevzuu bahsolmuştur.

BELEDİYEDE

Arabalar asfalt yoldan geçemiyecek

İstanbul belediyesi şehrimizdeki asfalt yolları bozulmaktan mümkün olduğu kadar vikaye etmek maksadiyle demir tekerlekli arabaların bu yollardan geçmesini menetmeğe karar vermiştir. Demir tekerlekli arabalar bu yollara müvazi bulunan parke yollardan geçeceklerdir.

Bütçe Ankaraya gönderiliyor

Şehir Meclisi tarafından bir kaç gün evvel tasdik olunan belediye ve vilâyet bütçesi yakında Ankaraya, tetkik ve tasdik olunmak üzere Dahiliye Vekâletine gönderilecektir. Bütçenin nisan ayı sonunda tasdik olunmuş olarak şehrimize iade olunacağı tahmin olunmaktadır.

OKUYUCU DİYOR Kİ:

Yeni bir kazanç şekli

Karilerimizden A. Kocamaz imzasiyle şöyle bir mektup aldık:

"Ev vesaire alım ve satışı ve kiralanması işleriyle meşgul bir zatın yazıhanesine girerek kiralık bir ev yahut bir apartman katı olup olmadığını sordum.

Bir defter açtı ben ev adreslerini tetkik edeceğini zannederken o ismimi ve adresimi sordu ve defterine kayıt ve ayni zamanda hem yazmağa hem de sık sık duvara iliştirdiği bir kâğıda bakarak nazarı dikkatimi celbetmeğe başladı. Bittabi ben de duvardaki kâğıda baktım. (Alım, satım işlerinde 50, ev kiralamak istiyenlerden 25 kuruş kayıt parası peşin alınır) deniliyordu. Maksadı anladım ve 25 kuruş mu vereceğiz diye sordum. Evet usulümüz böyledir, dedi ve 25 kuruşu aldıktan sonra istihdam ettiği bir çocuğa (Git beye Cağaloğlundaki ev ve katı göster) dedi. Gittik. Zaten evin pençeresine (Kiralık kat) levhası asılmış. Benim istediğim şeraiti haiz olmadığı için konuşmağa görüşmeğe bile lüzum görmedim. Başka yok mu, diye sorunca, çocuk haydi bu taraflarda arıyalım diyerek boşuna bir kaç yer dolaştırdı. Ve şuna, buna buralarda kiralık ev var mı dive soruşturmıya başladı. Ve en sonra da ben arıyayım, bulursam size telefon ederim, dedi ve savuştu.

Ne oldu ise bizim yirmi beş kuruşa oldu. Ben de iyi bir kazanç yolu öğrendim. Bu kazanç tarzından haberleri olmıyan diğer dellâlların da ikaz edilmelerini revi alilerine arz ederim."

Yeni Sabah: Alâkadar makamların nazarı dikkatini celbederiz.

Kalpazan

Ahmet Şimşir bir seneye mahkûm oldu

Çatalcada kendi gayret ve marifeti ile 50 kuruşluk paraları taklit ederek kalp 50 kuruşluk yapan ve piyasaya sürdüğü sırada yakalanan Çatalcalı Ahmet Şimşirin birinci ağır cezadaki muhakemesine dün devam ile neticelendirilmiştir. Ahmet Şimşirin kalpazanlık ettiği mahkemece sabit görülmüş ve hakkında bir sene hapis cezasına karar verilmiştir.

İKTİSAD

Yeni yakalanan muhtekirler

Fiyat mürakabe bürosunca vaki ihbar üzerine memurlar Eminönü mıntakasında lüks kaşer peyniri satan bir kaç taciri daha suç üstünde yakalamışlardır. Bunlar, yağcı Yani, İsmail Hakkı İskeçeli, Stefanitisdir.

Ayrıca lüks kararı almadığı halde kumaşlarını yüzde elli kârla ve lüks namı altında satan Kamelya mağazası sahibi hakkında da takibata girişilmiştir.

Lüksçülerin hepsi adliyeye verilmiştir.

Bir kaza

Bir yolcu tramvayla kamyon arasında kalarak ezildi

Tarlabaşında Sakız sokağında 9 - 11 sayılı evde oturan Dimitri oğlu Yorgi Beyoğlundan Fatihe gelmekte olan bir tramvayın basamağında dururken Galatasarayda tesadüf ettikleri belediyenin çöp kamyoniyle tramvayın arasında kalmış ve muhtelif yerlerinden ğaır surette yaralanmıştır. Yaralı Beyoğlu hastahanesine kaldırılmış ve hâdise hakkında tahkikata başlanmıştır.